№ 195 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאהרגאַנג | 20 sierpnia 1928 r. | מאָנטאָג, ד' אלול תרפ"ח | redakcja oraz administracja: Piotrkowska 86, telefony: redakcja 57, administracja 77

קאמוניקאט.

אויפ'ן גרונד פון ארט. 62 פון אומ־מאוו 19 מאי 1920 יאהר ווערען פער־זיכערונגס־פליכט עון פאל פון א קראנק 1920) רז. אומס. 44 № מאז. 272 פון 1920) און צופאסענד,נג זיך צו דער פערארדנונג פון ה' ארבייטס־מונס־מער פאר געזעלשאפטליכער אויפזיכט פון 24 מערץ 1923 ווערען די וואהל־פארשרופטען פון דער קראנקען־קאסע (רז. אומס־מאו 44 № 1923 יאהר פאזי־ציע 273) און אויך צו דער פעראר־נונג פון קריזיס־פערזיכערונגס־אמט און מארשא פון 15/VI 1928 פאר דער נומ. 7453-28 ווערען אויסגעשריבען

וואהלען צום ראט פון דער קראנקען־קאסע פון דער שטאט לאדז.

דעלעגירטע נעמט אויך ארום די פאוויאמען, לאדזער (זגערש, אלעקסאנדער, קאנ־סטאנטין, רודא־פאביאניץ און טושין).

דער ראט פון דער קראנקען־קאסע בע־שטעהט פון דעלעגאטען, וועלכע ווערען אויסגעקלבען אויף 3 יאהר, 2/3 דורך די פערזיכערטע און 1/3 דורך ארבייטס־געבער, וועלכע בעשטעהען מיט גלוידער פערזיכערטע לויט'ן געזעץ. דער ראט פון דער קראנקען־קאסע פון לאדז און פאוויאט לאדז לויט'ן 86 §. פון סטאטוט פון דער קראנקען־קאסע פון לאדז וועט בעשטעהן פון 90 דעלעגי־רטען און אזוי פיל פערטרעטער, פון וועל־כע 60 דעלעגאטען און אזוי פיל פער־טרעטער וועהלען אויס די פערזיכערטע און 30 דעלעגאטען און אזוי פיל פער־טרעטער וועהלען אויס דו ארבייטס־גע־בער. די וואהלען פון דעלעגאטען און ווערע פערטרעטער ווערען דורכגעפורט בעזונדער דורך די פערזיכערטע און דורך די ארבייטס־געבער, דורעקטע און געהיימע, אויפ'ן יסוד פון פראפארציע־נעלע וואהלען. און פאל פון ארויסטרע־טען פון אונדער פון די דעלעגאטען פון ראט פון דער קראנקען־קאסע, געהט אויף זיי ארט ארבן אויף די פערבלי־בענע צטע פון זיין אמטורען דער נא־ווענטמער פערטרעטער פון דער זעל־בער לוסטע.

אפטווע וואהל־רעכט האבען פערזי־כערטע און ארבייטס־געבער אהן אונ־טערשיד פון געשלעכט לויט דער פאק־טישער צאהל פערזיכערטע און ار־בייטס־געבער און טאג ווען די בעקאנט־מאכונג ווערען די וואהלען בעוויזט זוה אויב זיי האבען געגרונט דעם 20. לע־בענס־יאהר.

פאסיווע וואהל־רעכט האבען נאר די וואהלער, וועלכע זענען פיליושע ביור־גער.

ס'קען נושט געוואהלט ווערען דער א) וועלכער האט לויט א גערוכטס־אור־טייל פערלוירען די רעכט צו פערגעמען וועלכען עס און עפענטלען אמט. ב) וועלכער און לויט א גערוכטס־אורטייל בענרעגוצט געווארען און פערוואלטען טוט זיין פערמעגען.

דורך פערזיכערטע קען נאר געוועהלט ווערען א פערזיכערטער און דער קראנ־קען־קאסע פון לאדז. דעמענען דורך דו ארבייטס־געבער קען געוועהלט ווערען אויך א פערזיכערטער. דער ארבייטס־געבער קען אפגעבען אזוי פיל שטימען ווי פיל ער בעשעפטיגט געוועהנליך פער־זיכערטע. קיינער קען אבער נושט האב־בען וועניגער ווי 1 און מעהר אז 30 שטימען.

דער פערזיכערטער, וועלכער מע־שעפטיגט שטענדיג מעהר ווי 2 פער־זאן, וועלכע זענען אונטערוואָרפען דעם גזעץ ווערען פערזיכערונג, ווערט ארייג־געשריבען אויף דער רשימה פון ער־

די וועהלער וועלען שטימען אין די לאמאלען פון די וואהל־בעצירסען, וואס זענען געטיילט לויט זייערע וואוינונגס־ערטער

די וועהלער דארפען צום שטימען בענוצען וואהל־צעטלען פון וויסען קא־לור, וואס ענטשפרעכען די גרויס פון א געוועהנליכען האנדעלס־קאנווערט. די וואהל־קארטען דארפען האבען א גומער פון אונעם פון דער קאנדידאטען־רשימה בעשטעטיגט דורך דער פערוואלטונג פון דער קאסע פאר גולטיג אויך דעם נא־מען און בונאמען פון דעם, וואס שטעהט אין דער שפיץ פון דער געגע־בענער רשימה. אלע אנדערע צעטלען וועלען ערקלערט ווערען פאר אונגולטיג. די וואהל־צעטלען, וואס ווערען אפגעגע־בען אין די קאנווערטען, אין וועלכע זע־נען נושט פערזיכטן מוט דער פירמע Kasa Chorych m. Łodzi

וועלען אויך ערקלערט ווערען פאר אונ־גולטיג. קאפערטען וועלען ארויסגעגע־בען ווערען אין די וואהל־לאקאלען און טאג פון די וואהלען.

וואהל־בעצירסען פאר פער־זיכערטע זענען פערהאן 108. פאר ארבייטסגעבער 2, רעקלאמאציע־ביוראס פאר פערזיכערטע זענען פערהאן 8 פאר ארבייטסגעבער 7.

דעם 30. אויגוסט 1928 וועלען גע־עפענט ווערען רעקלאמאציע ביוראס, וואס וועלען זיין אפען פון 9 פרוה בוז 9 און אוועגד, אויך זונטאג און חגאות אין פון דעם דאזיגען דאטום ווערט אנהויבען דער 10 טעגיגער וואהל־פער־יאר כדי צו געבען א מעגלוכקייט די וועהלער נאכצוזעהען די אויסגעלעגטע וואהל־רשימות פון די פערזיכערטע און פון די ארבייטס־געבער.

אזן משך פון 10 טעג, רעכענענדיג פון 30 אויגוסט ד.י. ד.ה. בוז'ן 8 סעפ־טעמבער ד. י. אינגשלוסלוך) דונט יע־דען פערזיכערטען ווי יעדען ארבייטס־געבער

דאס רעכט צו רעקלאמירען

סט אונצושרייבען, סט אויסצושטרי־בען אויסנאהם פון די אהן־שטענדיגע בע־שעפטיגטע כאלוכניקעס און פרטוילוג פערזיכערטע מוז אויך אפגעגעבען ווע־רען דער אדרעס און פאמיליען־נאמען פון ארבייטס־געבער (עוועגטועל דער נאמען פון דער אונטערנעמונג), בא וועמען דער קאנדידאט אין בעשעפטיגט.

אויב די אפגעגעבענע לוסטע ענט־האלט א גרעסערע צאהל נעמען פון קאנ־דידאטען, וויפיל עס מאכט אויס די דא בעלטע צאהל דעלעגאטען, דאן ווערען אויסגעשטראכען די נעמען פון די וואס קומען נאך דער דערלויבטער צאהל.

די קאנדידאטען־לוסטען פון דער גרופע פון די פערזיכערטע דארפען אונטערגעשריבען ווערען לכל הפחות דורך 30 וועהלער פערזיכערטע, וואס געפינען זיך אין דער רשימה, די קאנ־דידאטען־ליסטען פון דער גרופע ار־בייטס־געבער אמווענגסטענס דורך 5 ארבייטס־געבער, וואס האבען שטום־רעכט.

דער קאנדידאט קאן אויף דער לוסטע נושט זיין אונטערגעשריבען. צו די קאנ־דידאטען־לוסטען דארף בייגעלעגט ווע־רען א שריפטלוכע ערקלערונג פון יעדען פון די קאנדידאטען, אז ער נעמט אן די קאנדידאטור און הסכם דערמיט, וואו עס איז אנגעגעבען געווארען און דער לוסטע.

דער, וואס נוט אפ א קאנדידאטען־לוסטע, איז מחויב אנצוזאגען ווער עס איז זיין בעפולמעכטיגטער און זיין פערטרעטער אויף אבצוגעבען דער פער־וואלטונג פון דער קראנקען־קאסע ער־קלערונגען. וואס זענען נויטיג, בדי צו בעזיטיגען פעהלערן אדער צווייפעל־האפטע שטעלען פון דער אפגעגעבענער לוסטע פון דער גרופע. א בעפולמעכטי־מער כאן זיין יעדער פערזאן, וואס איז פעהיג צו רעכטלוכע אקטען.

עס ווערט בעטאנט, אז עס וועלען גענומען ווערען אזן אלט נאר יענע קאנ־דידאטען־לוסטען, וואס וועלען אפגע־נעבען ווערען דער פערוואלטונג פון דער קראנקען־קאסע שפעסטענס 3 וואָ־כען פאר'ן וואהל־טערמין, ד. ה. בוז'ן 27 אפטאבער ד. י. אינגשלוסלוך, און אויך, אז שטימען קען מען נאר אויף די לוסטען, וואס זענען אנערקענט געווא־רען מיט א פערשפעטונגס (נאכ'ן 27. אלטאבער ד. י.).

ב) אויב זיי זענען נושט פערזיכט מיט די נעהערונג אונטערשריפטען.

ג) אויב צוליב דעם וואס ס'זענען אויסגע־שטראכען געווארען די אונטערשריפטען פון די פערזאנען, וואס האבען נושט קען וואהל־רעכט, פעהלט אויף דער קאנדידאטען־לוסטע די גיטיגע צאהל אונטערשריפטען.

ד) אויב די קאנדידאטען געפונען זיך אויף דער לוסטע נושט בעצייכענט לויט דער רגה מיט לויף־נומערן.

נעבען דער דעצידירונג פון דער פער־וואלטונג פון דער קר. קאסע בנוגע דער קאנדידאטען־לוסטע קען מען די בעפול־מעכטיגטע אזן משך פון 9 טעג ארגנ־טראגען אנ'אנקלאגע דורך דער פער־מוטלונג פון דער פערוואלטונג פון דער קר. קאסע צום קרייז־פערזיכערונגס־אמט אזן ווארשא, וואס נוט ארויס אזן משך פון א וואך צייט זיין ענדגולטיגען אורטייל.

דעם 8, גאוועמבער ד. י. 8 אַ זייגער פריה

אזן וועט

דויערן אהן אונטערברעכונג בוז 8 אַ זייגער אוועגד.

8 אוועגד פערארדנען די וואהל־קאָ־מיסיעס צו שלוסען די וואהל־לאקאלען, צולאזענדיג אפצוגעבען די שטימען נאר יענע וועהלער, וואס זענען זיך דאן אזן די וואהל־לאקאלען.

די קאנדידאטען־ליסטען, וואס זענען צוגלייכגעשטעלט בעזונדער פאר די ار־בייטס־געבער אזן בעזונדער פאר די פערזיכערטע, דארפען אפגעגעבען ווע־רען דער פערוואלטונג פון דער לאדזער קר. קאסע שפעסטענס 3 (דרט) וואָ־כען פאר'ן וואהל־טערמין. יעדע קאנ־דידאטען־לוסטע קען גענהאלטען העכס מענס 2 מאל אזוי פיל קאנדידאטען ווינפיל זי דארף בעקומען דעלעגאטען. די קאנדידאטען דארפען ארענגעטרא־גען ווערען אזן דער רשימה לויט לוי־פענדע נומערן, וואס ווייזען אן אויף דער רוה פון זייערע קאנדידאטען, דער בא דארף אפגעגעבען ווערען זייער בע־שעפטיגונג נאון וואוין־אָרט אזן אויב עס נעהט ווערען די פערזיכערטע מוט'ן אויסנאהם פון די אהן־שטענדיגע בע־שעפטיגטע כאלוכניקעס און פרטוילוג פערזיכערטע מוז אויך אפגעגעבען ווע־רען דער אדרעס און פאמיליען־נאמען פון דער ארבייטס־געבער (עוועגטועל דער נאמען פון דער אונטערנעמונג), בא וועמען דער קאנדידאט אין בעשעפטיגט.

אויב די אפגעגעבענע לוסטע ענט־האלט א גרעסערע צאהל נעמען פון קאנ־דידאטען, וויפיל עס מאכט אויס די דא בעלטע צאהל דעלעגאטען, דאן ווערען אויסגעשטראכען די נעמען פון די וואס קומען נאך דער דערלויבטער צאהל.

די קאנדידאטען־לוסטען פון דער גרופע פון די פערזיכערטע דארפען אונטערגעשריבען ווערען לכל הפחות דורך 30 וועהלער פערזיכערטע, וואס געפינען זיך אין דער רשימה, די קאנ־דידאטען־ליסטען פון דער גרופע ار־בייטס־געבער אמווענגסטענס דורך 5 ארבייטס־געבער, וואס האבען שטום־רעכט.

דער קאנדידאט קאן אויף דער לוסטע נושט זיין אונטערגעשריבען. צו די קאנ־דידאטען־לוסטען דארף בייגעלעגט ווע־רען א שריפטלוכע ערקלערונג פון יעדען פון די קאנדידאטען, אז ער נעמט אן די קאנדידאטור און הסכם דערמיט, וואו עס איז אנגעגעבען געווארען און דער לוסטע.

דער, וואס נוט אפ א קאנדידאטען־לוסטע, איז מחויב אנצוזאגען ווער עס איז זיין בעפולמעכטיגטער און זיין פערטרעטער אויף אבצוגעבען דער פער־וואלטונג פון דער קראנקען־קאסע ער־קלערונגען, וואס זענען נויטיג, בדי צו בעזיטיגען פעהלערן אדער צווייפעל־האפטע שטעלען פון דער אפגעגעבענער לוסטע פון דער גרופע. א בעפולמעכטי־מער כאן זיין יעדער פערזאן, וואס איז פעהיג צו רעכטלוכע אקטען.

עס ווערט בעטאנט, אז עס וועלען גענומען ווערען אזן אלט נאר יענע קאנ־דידאטען־לוסטען, וואס וועלען אפגע־נעבען ווערען דער פערוואלטונג פון דער קראנקען־קאסע שפעסטענס 3 וואָ־כען פאר'ן וואהל־טערמין, ד. ה. בוז'ן 27 אפטאבער ד. י. אינגשלוסלוך, און אויך, אז שטימען קען מען נאר אויף די לוסטען, וואס זענען אנערקענט געווא־רען מיט א פערשפעטונגס (נאכ'ן 27. אלטאבער ד. י.).

ב) אויב זיי זענען נושט פערזיכט מיט די נעהערונג אונטערשריפטען.

ג) אויב צוליב דעם וואס ס'זענען אויסגע־שטראכען געווארען די אונטערשריפטען פון די פערזאנען, וואס האבען נושט קען וואהל־רעכט, פעהלט אויף דער קאנדידאטען־לוסטע די גיטיגע צאהל אונטערשריפטען.

ד) אויב די קאנדידאטען געפונען זיך אויף דער לוסטע נושט בעצייכענט לויט דער רגה מיט לויף־נומערן.

נעבען דער דעצידירונג פון דער פער־וואלטונג פון דער קר. קאסע בנוגע דער קאנדידאטען־לוסטע קען מען די בעפול־מעכטיגטע אזן משך פון 9 טעג ארגנ־טראגען אנ'אנקלאגע דורך דער פער־מוטלונג פון דער פערוואלטונג פון דער קר. קאסע צום קרייז־פערזיכערונגס־אמט אזן ווארשא, וואס נוט ארויס אזן משך פון א וואך צייט זיין ענדגולטיגען אורטייל.

די קראנקען־קאסע פון דער שטאט לאדז.

(—) שוסטער
פאר'ן דירעקטאר.

פר. פאלוזשינסקי
פרעזעס פון דער פערוואלטונג.

נאך לאנגע און שווערע לידען איז געשטארבען אין עלטער פון 72 יאהר אונזער טייערע און גיטע־מערגעסענע מוטער, שוויגער־מוטער, גרויס־מוטער און טאנטע

נ"ע חנה בת־שבע
עפשטיין
געבוירען טשאפניק.

די לויה קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 20. אויגוסט 1928 2 א זייגער פון פרויער־הויז אלעי I מאי (פאסאזש־שולץ) 82, וועגען וואס עס טעלט מיט די אין טיפען פרויער

פערבליבענע פאמיליע.

אויליג אונזער אנגעהערען פון לאדז נאך גיו־יארק וויגשען מיר אונזער פאמיליע הי אויך אלע פרייגד און בעקאנטע

א הערצליכע בלייבט געזונד
און א כתיבה וחתימה טובה.

לוי קאלאווסקי און טוטער.

צו דער חתונה פון ה'

מרדכי זדונסקי
מיט פרל.

חנה רחל פרענער

וועלכע איז פארגעקומען זונטאג, דעם 19. אויגוסט אין קאליש

וויגשען מיר א הערציגען מזל־אוב.

משה פאזנאנסקי און פאמיליע.

פעראיין פאר יודישע פאלקס־שולען אין פאר־שול־ערציהונג אין לאדז, פאלודניאוא 11,

איז מודיע, אז זונטאג, דעם 26. ד. ח. 8.30 וועגד וועט פארקומען אין אונ־גערנעם לאקאל (פאלודניאוא 11) אנ'אלגעמיינע

מיטגליד־ר פערזאמלונג

מיט פאלגענדען סדר־היום: 1) ערעפנונג און וואהל פון פרעזידיום; 2) טעטיגקייטס־בארייכט פון דער פערוואלטונג; 3) בערייכט פון דער רעוויזיאנס־קאמיסיע; 4) בודזי־זעטץ פאר'ן גנעם יאהר 1928/1929; 5) סטאטוט־ענדערונגען; 6) וואהלען פון פערוואלטונג און רעוויזיאנס־קאמיסיע; 7) פערשידענס.

אויב צום אויפען־ענגעוויזענעם טערמין וועט נישט קומען די געהעריגע אין פאראגראף 16 פון סטאטוט פארגעזעהענע צאהל מיטגלידער, וועט די פערזאמלונג פארקומען ווי יעדען צאהל אנוועזענדע זונטאג, דעם 2-טען פעברטעמבער 8.30 אמענד אין דעם זעלבען לאקאל.

3797

בית־ספר מעורב
בן 7 מחלקות
ע"ש

7-כל. העברעאישע
מאערוקאציאנס־שולע
אויפ'ן נאמען פון

„שלום עליכם"

של החכרת ליסוד בתי־ספר עממיים ונני ילדים עברים בלודז

פון דער געזעלשאפט פאר יידישע פאלקס־שולען און פאר שול־ערציהונג אין לאדז

פאלודניאוא 11, טעל. 34-13

פאלודניאוא 11, טעל. 34-13

איינשרייבונגען אין די קלאסען I, II, III, IV, V, VI, VII, דוירען, די שול, וואס עקזיסטירט זיט 12 יאהר, איז פערזעהן מיט די בעסטע לערן־מכשירים און נעבען דעם בולען פראגראם פון א 7-קלאסי־גער עפנטליכער שול, א בריטען פראגראם פון יודישע לעזדים ווי:

העברעאישע שפראך, יודישע געשיכטע, תנ"ך, העברעאישע און יודישע ליטעראטור, טשנה, געאגראפיע פון ארץ־ישראל.

אבסאלוירטען פון דער שול פון קענען ארייגנערעמען אין 5 קלאס פון יודישע גימנאזיע. די שול־קאנצעלאריע, פאלודניאוא 11, פראגט 1 שטאק, איז טעטיג טעגליך פון 1—9 נאכם. פון נוזטס שול־יאהר ווערט בא דער שול געעפענט א מוסטערהאפטע פרעבעל־שולע פאר קינדער פון 4 יאהר אן.

די דירעקציע.

אכטונג, שטעפער־מייסטער!

מיר מאכען בעקאנט, אז עס האט זיך געגרינדעט בוים צענטראלען האנדווערסער־ראט, זאוואדזקא 5 א

שטעפער־מייסטער־סעקציע

מיר פאדערן אויף אלע שטעפער־מייסטער, וועלכע דארפען זיך רעגיסטרירען אויף ארויסגעמען צעכען־קארטען זיך צו מעלדען אין ביורא פון צענטראלען האנדווער־קער־ראט, זאוואדזקא 5, יעדען טאג פון 8—10 אוועגד.

בעמערקונג: ווי צום שטעלטען די צעט איז קורץ.

די פערוואלטונג פון שטעפער־מייסטער־סעקציע
בוים צענטר. האנדווערסער־ראט, זאוואדזקא 5.

Dr. med. Ludwik Rapeport
P. Narutowicza 25 (דזיעלנא) Tel. 44-1
ספעציאליסט פאר נערוועס־, פלאט־
און הארן־קראנקהייטען
נעמט אן פון 12—1 אזרה. און פון 4—8 אוו.

Dr. med. A. Mazur
ספעציאל־ארצט פאר אויערן, נאז פון מחלה־קראנק.
מיט אויך שטום און שפרעך־ספעלער
האט זיך איבערגעצויגען אויף
וויסאָקאדניא 65
אנגענומען אויך דורך טעלעפון. 46 טעל. 66-01
נעמט אן פון 12½—1½ אזן פון 3—5 נאכם.

קוואליפיצירטע
געזעלען
צו דאמען־קאנפעקציע מיט אויך האנד־ניי־הערינס ווערען פון זאפארט געווכט. א. מ. טיל,
בזשעזשין, סטאשיק־גאס 1.
3799

וואַלדעמאַראַס וויל ווייטער אָפּשלעפן די אונטערהאַנדלונגען

דער נאַטאָ-אויסטריש צווישען פּוילען און ליטאַ

די ליטווישע נאָטע

וואַרשע. (טעלעפאָניש) נעכטן זונטאָג אָוונד איז סערפּעניכלעכע געווען אין די נאָטע, וואָס וואַלדעמאַראַס האָט די פאַריגע וואָך געשיקט צו פּוילן אַנגעט דעם אָפּשלאָג פון אונטערהאַנדלונגען אין נעץ.

אין דער נאָטע שרעקט וואַלדעמאַראַס, אַז אויף די אונטערהאַנדלונגען אין קעניגסבערג איז בעשלאָסן געוואָרן, אַז דער שפּרעכן פון די נײַע אונטערהאַנדלונגען זאָל בעשטימט ווערען דורך די פּרעזידענטן פון בײַדע דעלעגאַציעס, ד. ה. דורך איהם וואַלדעמאַראַס'ן און דעם פּוילישען אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי.

די פּוילישע נאָטע מיט'ן אָפּשלאָג הערנען אונטערהאַנדלונגען אין נעץ דאָרף 15. אָדער דאָס 20. אויגוסט איז אונטערגעשריבען דורך האַלובקע'ן, און ער צוגעלעגט דריבער, צי לויט דעם אויבערערמעגטען בעשלוס האָט האַלובקע געהאַט די רעכט אונטערצושרײַבען די נאָטע.

א חוץ דעם איז וואַלדעמאַראַס נעגען דעם אָנגעוויזענע טערמין און אַרײַן פון די אונטערהאַנדלונגען, אויל דעמאָלט הערקומען אין נעץ די זיצונגען פון דער פעלקער-ליגע און האָט הערן, לויט וואָס מען מעלדונג שפּרעכן דאָס נאָכן די אונטערהאַנדלונגען.

די פּוילישע נאָטע-נאָטע

באַלד נאָכ'ן דערהאַלטען וואַלדעמאַראַס'עס נאָטע האָט די פּוילישע רעגירונג אויסגעשיקט אַ ספּעציעלען קוריער קען קאָוונאָ מיט אַ נײַנטער-נאָטע, אין וועלכער עס ווערט ערקלערט, אַז די פּוילישע רעגירונג בעשטעטיגט די נאָטע, וואָס האַלובקע האָט אונטערגעשרײַבען.

די פּוילישע רעגירונג ערקלערט, אַז האַלובקע, אַלס הויפּט-פרעזעס פון דער פּוילישער דעלעגאַציע אין קעניגסבערג האָט געהאַט די רעכט אונטערצושרײַבען די פּוילישע נאָטע בעת דער מיניסטער זאַלעסקי איז נישט אָנוועזנד אין פּוילען. דאָס שייך דאָס אָרט פון די נאָטע אונטערהאַנדלונגען האָלט די פּוילישע רעגירונג, אַז נאָך איז נישט קען שטערונג, פערקעהרס, דערפון וואָס פּוילען ווילט איהר מיטעטע צו די אונטערהאַנדלונגען, וואָל זי הערלען פאַר די אויגען פון דער גאַנצער העלט, וואָל דאָרט הערלען זיך אין יענער אַרט געפינען די פאַר-שטעהער פון אַלע מלוכות.

די פּוילישע רעגירונג איז אָבער גרעס איבערצוריקען דאָס אָרמען פון די אונטערהאַנדלונגען אויף דעם 25 אויגוסט, און איז דעמאָלס איז שוין מעגלעך, אַז זאַלעסקי זאָל זיך געשטעלען אין די אונטערהאַנדלונגען.

צום סוף פון דער נאָטע וועט צוגעגעבען, אַז די פּוילישע רעגירונג האָט אַרויסגעשיקט קען קאָוונאָ אַ ספּעציעלען קוריער מיט דער נאָטע, כדי די ליטווישע רעגירונג זאָל מיט איהם תיכף צוריק שיקען איהר אַנטפער אויף די פּוילישע אָפּשלאָגען.

אויף נייע וועגען געהען איצט די פראַנצויזיש-דייטשע בעציהונגען

פּאַריז (א. א.) די פאַרזאָרגונגס-קאָמיסיע האָט אויך דאָס פאַסט, וואָס שפּרעכן האָט מסכים געווען צו קאָנען מיט פּאַריז, אַ אָנזאָג, אַז די פראַנצויזיש-רוסישע בעציהונגען הויבען זיך אָן צו געהען אויף נײַע וועגען. „מאַר" שרעלט פּעסס, אַז דאָס, וואָס שפּרעכן האָט אָנגענומען די אַנגלאָרונג האָט פערשפּאַרקען די אַנגעהויבענע פּרעגען פון פערשטענדונג. די צומאַנג שרעלט פּעסס, אַז נאָך די נעגעלער בעדינגונגען, דאָרפן דאָס וואָס פּוילען ווילט איהר מיטעטע צו די אונטערהאַנדלונגען, וואָל זי הערלען פאַר די אויגען פון דער גאַנצער העלט, וואָל דאָרט הערלען זיך אין יענער אַרט געפינען די פאַר-שטעהער פון אַלע מלוכות.

די פּוילישע רעגירונג איז אָבער גרעס איבערצוריקען דאָס אָרמען פון די אונטערהאַנדלונגען אויף דעם 25 אויגוסט, און איז דעמאָלס איז שוין מעגלעך, אַז זאַלעסקי זאָל זיך געשטעלען אין די אונטערהאַנדלונגען.

צום סוף פון דער נאָטע וועט צוגעגעבען, אַז די פּוילישע רעגירונג האָט אַרויסגעשיקט קען קאָוונאָ אַ ספּעציעלען קוריער מיט דער נאָטע, כדי די ליטווישע רעגירונג זאָל מיט איהם תיכף צוריק שיקען איהר אַנטפער אויף די פּוילישע אָפּשלאָגען.

גרויסע סאוויעטישע בעשטעלונגען איז אַמעריקאַ

ווערשע (א. א.) אין אַנגען פאַרט אין אַנגעקומען די רוסישע אַמעריקאַנער שוי פאַצנפוק, וועלכע פהרט מיט זיך מיט 600 טראַקטאָרען און 200 מאָן בעמאַנ-דערע מעלען פון לאַנדווירטשאַפטלעכע מאַשינען. דוקטאָר אומער די געסטער פון פאַלאַ פון נעוו. דוקטאָר מאַנגאַלאָס.

מורא האָבענדיג, אַז דער המון וועט זיך אַרומרעטען און דער וואוינונג האָט דער נעוו. דוקטאָר מיט זיינע אַנ-הענגער אויגנטיג מאָל אויסגעשאָסען אויפ'ן המון. עטלעכע פערזאָנען זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען. געגען פרעמדס פון דער געשעהענעס פעהלען.

גרויסע סאוויעטישע בעשטעלונגען איז אַמעריקאַ

ווערשע (א. א.) אין אַנגען פאַרט אין אַנגעקומען די רוסישע אַמעריקאַנער שוי פאַצנפוק, וועלכע פהרט מיט זיך מיט 600 טראַקטאָרען און 200 מאָן בעמאַנ-דערע מעלען פון לאַנדווירטשאַפטלעכע מאַשינען. געגען פרעמדס פון דער געשעהענעס פעהלען.

אויף נייע וועגען געהען איצט די פראַנצויזיש-דייטשע בעציהונגען

פּאַריז (א. א.) די פאַרזאָרגונגס-קאָמיסיע האָט אויך בעשלאָסען אַנגעהויבען דער עניד הענען דער עקאָנאָמישער פון דעהנען-געבעט.

פּאַריז. (פס.) פון די פאַרשפּרעכונגען פראַנצויזישע קרעדיטן צום פון אַנגעבן, אַז בריאן האָט ערקלערט, דאָס ער האָט פרעהער נים רעדען מיט שפּרעכענען הענען די עקאָנאָמישע פון דעהנען-געבעט צו ער האָט אויהם נישט קלאָר אויף בולם פאַרשטעלען אין שטעלונג צום אַנשלוס פון עסטרייך צו דייטשלאַנד.

אויפגאַהמע פון „סאַוו-סינאַ" איז דער רעזידענץ פון סעניג אַמאַנולאַה.

מאָסקווע (א. א.) פון קאַבולע מעלדעט מען, אַז דאָרט אין אָנגעקומען אַנ'עקספּעדיציע פון דער סאָוויעטישער פלאָט-גרופּעלשאַפט „סאַוו-סינאַ", וועלכע וועט מאַכען קונאַמאַגראַפישע אויפ-נאַמען פון די פערונגען, וואָס וועלען פאָרקומען לכבוד דאָס יובילעום פון דער אַפגאַנישער אונאַפהענגיגקייט. פערונגען וועלען פאָרקומען דאָס חודש און דער זומער-רעזידענץ פון סענג אַמאַנולאַה.

געעפענט דעם אַלדעלטליכען ציד'אַ-מענפאַהר פון מזרחי איז דאַנציג

דאַנציג. (פּעציעלע טעלעגראַמע צום „דאַנער טאַגעבלאַט") הייסט וועגען איז דאָ פאָרגעקומען די פעריליכע עפענונג פון אַלדעלטליכען צוזאַמענפאַהר פון מזרחי. עס זענען געקומען דעלעגאַטען פון פּוילען, דייטשלאַנד, עסטרייך, אַרץ ישראל און אַמעריקע.

צווישען די בעגריסונגען איז אויך געקומען אַטענע פון פּוילישען נעגעראַל-קאָנסיסאָר אין דאַנציג.

יאָהרגאַנג 1907 ווערט אַריינגעצויגען איז דינסט איז אָקטאָבער

(ב) דער לעדער פ. ק. אַו. מאַכט שוין אַלע פאָרבערייטונגען אַריינצוציהען אין דינסט דעם יאָהרגאַנג 1907. דעם 15. סעפּטעמבער העלען שוין אַרויסגע-שיקט ווערען די קאַרטע אַקאַלענטס און אין אָקטאָבער ווערען די רעקרוטען אַריינגעצויגען אין דינסט.

בלוטיגער אנפאַל אויף אַ יודישען קצב אין לוטאַמיערסק

(ב) שבת אָוונד און לוטאַ-מערסק פאָרגעקומען אַ בלוטיגער לאַטאַ מיט גנבים, וועלכע האָבען געטאָלט אַנ'אַנפאַל אויף דער יאַטקע פון קצב משה שאַרפאַנסקי. אַ גאַנצען טאָג און די יאַטקע צוליב שבת געווען פערטאָלט פאַרנאַכט און צו שאַרפאַנסקי'ן געקו-מען אַ יוד און בעשטעלט בײַ אַהם אַ גרויסען סכום פלייש. אויף אַ שטונד, וואָס קומט בײַ אַהם פאָר שבת-צוגעגעבן דער קצב האָט אַרויסגעשיקט זײַן 18-יאָהריגען זון צדוק און דער יאַטקע אַריין אַרײַנצוברענגען דאָס פלייש. ווען דאָס יונגעל און געקומען אין דער יאַ-טקע אַז גנבים אין גיטש קען שטערונג, פערקעהרס, דערשטם וואָס פּוילען ווילט איהר מיטעטע צו די אונטערהאַנדלונגען, וואָל זי הערלען פאַר די אויגען פון דער גאַנצער העלט, וואָל דאָרט הערלען זיך אין יענער אַרט געפינען די פאַר-שטעהער פון אַלע מלוכות.

די פּוילישע רעגירונג איז אָבער גרעס איבערצוריקען דאָס אָרמען פון די אונטערהאַנדלונגען אויף דעם 25 אויגוסט, און איז דעמאָלס איז שוין מעגלעך, אַז זאַלעסקי זאָל זיך געשטעלען אין די אונטערהאַנדלונגען.

צום סוף פון דער נאָטע וועט צוגעגעבען, אַז די פּוילישע רעגירונג האָט אַרויסגעשיקט קען קאָוונאָ אַ ספּעציעלען קוריער מיט דער נאָטע, כדי די ליטווישע רעגירונג זאָל מיט איהם תיכף צוריק שיקען איהר אַנטפער אויף די פּוילישע אָפּשלאָגען.

אויף נייע וועגען געהען איצט די פראַנצויזיש-דייטשע בעציהונגען

פּאַריז (א. א.) די פאַרזאָרגונגס-קאָמיסיע האָט אויך בעשלאָסען אַנגעהויבען דער עניד הענען דער יוד הענען דער עקאָנאָמישער פון דעהנען-געבעט.

פּאַריז. (פס.) פון די פאַרשפּרעכונגען פראַנצויזישע קרעדיטן צום פון אַנגעבן, אַז בריאן האָט ערקלערט, דאָס ער האָט פרעהער נים רעדען מיט שפּרעכענען הענען די עקאָנאָמישע פון דעהנען-געבעט צו ער האָט אויהם נישט קלאָר אויף בולם פאַרשטעלען אין שטעלונג צום אַנשלוס פון עסטרייך צו דייטשלאַנד.

נעשטאַרבען בײַם עסען.

(ב) נעכטן אָוונד איז אין דעם אָרטען-פּרוט פּלוצלינג געשטאָרבען דער יוד חיים שלעסאָוויטש, אַגראָנאָם 20 דער דאָקטער פון מאַגנעטיזם האָט נאָר קאָנסטאַטירט דעם טויט.

אַ שרפה איז בולעס מאַבריס

(ב) נעכטן אָוונד איז אויסגעברוכען אַ שרפה אין דער מאַבריק פון עדער בולע אויף הייאַטעסטעס 7. אַ דאַנק די ענערגישע רעטונגס-מעזיע איז נאָר בלויז אָפּגעברענט געוואָרען די שע-פּע מיט שמיר-מאַטעריאַלען. די היזקות געטרעפען 10 טויזענד זל.

אַ גרויסע דעמאָנסטראַציע פון יידישע קינדער אין לאָדזש

לאָדזש. (פּעציעלע טעלעפאָניש צום „דאַנער טאַגעבלאַט") אין דער לאָדזשער פאַבריק פון אַ יידישע פירמע, אַ פאַבריק פון אַ יידישע פירמע, אַ פאַבריק פון אַ יידישע פירמע, אַ

לאדזער כראניק.

רעכט-שוץ-ביורא ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז ביי דער היגער ציוניסטישער ארגאניזאציע געפונען נחמן ארבן א רעכט-שוץ-ביורא, וועמענס אויפגאבע עס איז צו שטיין אויף דער וואך פון די איינגעריסען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין אונזער שטאט.

דאס ביורא וועלכס פארנעמט זיך מיט ערלעדיגען אלע מאליטישע און יידישאפטליכע ענינים פון דער היגער יודישער בעפעלקערונג, בעשטעהט פון פארשטעהער פון יודישען קאלל, ראבינער און קהלה פרנסים און שטעהט אין א שטענדיגען קאנטאקט מיט'ן יודישען נאציאנאל-ראט אין וואַרשא.

אויסער דעם ציוניסטישען פרנס ה' ברזשעזינסקי, וועלכער, אמטירט טעגליך פון 3 ביז 4 אין קהלה ענינים, וועט פון חשונטיגען מונטאג אן שטיי־רען אין דיפרמאנטען ביורא טעגליך פון 7 ביז 8 אין אוונד ה. לאוניק אלעקסאנדער יאָסל וועלכער וועט אויסנעמען אינטערעסאנטן אין מאליטישע און חיר־שאפטליכע אנגעלעגענהייטען.

די קהלה מאכט חוזק פון דער יוד. בעפעלקערונג!

דער בודזשעט פון דער קהלה ווערט אנגענומען דורכ'ן קהלה-ראט אהז א קווארום.

שארפער פראטעסט פון די לינקע פראקציעס

(נ) נאך 8 חדשים-לאנגער הפסקה אין אויף געלעגן 5 פארגאלט צונויפגע־רופען געווארען א פלענער-זיצונג פון לארזער קהלה-ראט.

45 מיגוט נאך 6 עפענט דער ווצע־פרעזעס ה'מענדעלסאן די זיצונג בא דער אנוועזענהייט פון 14 ראט-מיט־גלידער („אגודה" און „אלקיוסט) און ערקלערט, אז ער און געוועזענ־אונ־גען צונויפצורופען די זיצונג אויפ'ן סמך פון א פעראנדרונג פון דער אויפזיכטס־מאכט, וועלכע האט זיך צו אוהם, ה' מענדעלסאן געווענדט (צוליב דער אפ־וועזענהייט פון פרעזעס בורזינער) מיט דער אויפפאדערונג גיין'ן 20 ד. ה. דורך צופיהרען דעם קהלה-בודזשעט פאר 1928.

דערויף לייגט פאר דער פארזיצער א מאג-ארדנונג פון דער זיצונג: 1) בודזשעט, 2) פעסטשטעלען דעם מאס־מומים פון עמאט און 3) צו חעלערן דעם פאי פון דער קהלה און דער רוס־מאנטא-באנק.

נאכדעם וו דער קהלה-פרעזעס ה' מוטצבערג פערלאנגט צו ענדערן דעם סדר פון דער מאג-ארדנונג, נעמט דאס וואָרט דאזאר פערגאמענט (בונד). ער שטעלט פעסט, אז דער פלענום פון קהלה-ראט בעשטעהט פון 35 פערזאן און אז א קווארום מוז אונטערגעגעבן זיין נושט וועגנער ווי 18 ראט-מיטגלידער. אויף דער זיצונג און אבער אזא צאהל דאזארעס נושט פארהאן.

אונטערגעגעבן — זאגט ה' פערנאמענט האט דער קהלה-ראט אויף זיין לעצטער זיצונג מיט א מעהרהייט שטימען אויס געריקט אונטערלי דער קהלה-פער־וואלטונג. אבער נושט געגען, וואס דו קהלה-פערוואלטונג פיהרט אויס אונגע־בעטענערהייט אוחרץ פונקציעס אלס אזעלכע — מאכט זי נאר חוזק און ווי ווייטער מיט'ן כח פון דער מאכט פורען די בעל-הביתישקייט אובער דער גרוי־סער לארזער יודישער קהלה. דאס אוז א טרויערנער מיט, א פערשטעט דרוסקייט פון דער קהלה-פערוואל־טונג. דערצו האט זי נאך די חוצפה פארצוגעלעגען דעם קהלה-ראט צו בעשטע־טיגען א נייעם בודזשעט. דער „בונד" וועט נושט דערלאזען פיהרען אזא קאי־מעיאנטישע ארבייט. מיט אלע מעג־ליכקייטען פון עפענטליכען קאמף, וועלען מיר צווינגען די אוצטונג קהלה־חערשער צו פערלאזען זייער פאסטען.

מיר וועלען נושט לאזען פיהרען די זי־צונג, ווייל עס אין נושטא קיין קווארום.

דערויף ראוז ארויס מיט א קלאץ-קשיא פלומר'שט צו דער מאג-ארדנונג דער „פולי אמוני" פארשטעהער, ה' צע־דערבוים, וועלכער האט געפרעגט דעם פארזיצער, פארוואס דער ברוף פון די פא"י וועגען בעשטימען פאר זייער בוב־ליאטעק א סיבסידיע אז אונגענצען נושט געגומען געווארען אין אלם.

די לעבערליכקייט פון דער „אונטער־פעלאציע" אז געוועזען זעהר גרויס אין דעם געגעבענעם מאמענט. דער פארזי־צער האט זיך געקלובען צו עגטפערן דעם פא"י-פארשטעהער, אבער ה' מאר־גענטאלער אז צוגעלאפען צום פרעזיד־יום-טיש אין ענערגיש געפארערט פעסט צושטעלען צו עס אז דא א קווארום.

דער פארזיצער: צו עס אז פארהאן א קווארום אז מען זאר.

דער פועלי-ציון דאזאר ה' ערעלמאן בעט א וואָרט צו דעם זעלבוגען ענין, ער בלעבט אבער בעם רעדען...

עס אז ענטשטאנען א טומעל; די אינגזאמעלטע גאלעריע האט געשרי־גען: „זאל די פרעסע זעהן און הערען, וואס דא קום טפאר, א געמיינהייט!" וויצע-פרעזעס פון דער קהלה-פערוואל־טונג ה' בערגער לאזט הערען פון גע־טומעל ארויס זיינעם א פארשלאג:

— מען זאל שטעלען דעם בודזשעט צו אפשטימונג „אז בלאק".

בעת-מעשה ווערט דער פארזיצער אויף א רגע מבולבל, אבער ער אריינ־טורט זיך גיך וואס עס קומט פאר און רופט אויס:

— ווער עס אז פאר'ן בודזשעט „אז בלאק" זאל הויבען א האנד!

די „אגודה"-דאזארעס מיט'ן פאל־פוסט האבען געהויבען די הענד. דער פארזיצער האט געדאנקט אז די ה"ה פערגאמענט און עדעלמאן האבען גע־קלאפט אין פרעזידיום-טיש ארום: „זאל מראמאקאליש פעסטגעשטעלט ווערען, אז ס'אז נושטא קיין קווארום"; „אגו־דאר נאמענטלוך אויסרופען ווער עס בעטייליגט זיך אין דער זיצונג" — אבער זייערע שטומען זייגען געווען א קול קורא במדבר.

דער פארזיצער האט אונפערזיימט געשטעלט צו בעמראגען דעם פונקט וועגען העלערן דעם פאי אין דער דום־קאנטא-באנק בין 24 טויזענד זל.

ארויסגערעדט דאס וואָרט, אין כחרף עין האבען זיך ווידער אויפגעהויבען די הענד פון די אנודה'שע דאזארעס און פון דעם פאלקיסט.

— א דאנק. איך שליס די זיצונג.

אזוי ארום האט זיך געענדיגט די זיצונג פון קהלה-ראט, וועלכע האט סד־הפל געדויערט ביז 5 מיגוט, דערפאר אבער אז זי געווען געגוג שטורמיש. און נושט וועגנער טראגו-קאמיש.

א העברעאישע קינדער-צייטונג איז לאדז.

(—) דער בעקאנטער העברעאישער שרי משטעלער און פעדאגאג א. ל ובאשיצקי האט איבערגע־טראגען עין לאדז די רעדאקציע פון זיין קינדער-צייטונג „חבוכב". ה' לובא־שיצקי, וועס איז זיין א רצח יאהרען בעקאנט אלס מומחה אויפ'ן געביט פון קינדער-ליטעראטור קלייבט זיך דא זיין קינדער-צייטונג בעדיטעד צו רעדארגי־ריזירען. א טייל פון מטעריאל וועט זיין מיט נקודות, כדי צו ערלייכטערן דאס לייענען פאר דער יוגענד. אויסער דעם ווערען ארענגעטראגען א ריהה אנ־דערע נייעסען.

די ידיעה וועגען ערשיינען פון „חבוכב" אין לאדז האט אין די נאציא־נאלע קרייזען פון אונזער שטאט ארויס־גערופען גרויס צופריעדענהייט.

יודישע פרוי געבוירען 3 קינדער אלע 3 סינדער לעבען.

(—) אין גלאווגא האט די טעג די פרוי, פון יעקב יוסף פומערנ־ץ געבוירען דרי קינדער מיטאמאל. אלע דרי קינדער לעבען, און די קינמעטא־ריין פילט זיך טוגטער. דער פאל האט אין דער גאנצער אומגעגעגד געמאכט א גרויסען רושם.

אקוה אויפגעכאפט א יודיש קינד אויף די הערנער.

א טראגישע פאטירונג איז זשאמאוויץ.

(—) פערגאנגענעם פיטוואך איז אויף דער זומער-וואוינונג אין זשאקאוויץ פארגעקומען א טראגישער צופאל, אויף דער דאזיגער זומער-וואוינונג געפינט זיך א געהייטיגער הירטין ראשינסקא, וועל־כע האט אויך א מאנגעל און אלע יו־דישע לעטיגקייט בעהאלטן צו איהר מאנג־לען דיי. אז שטעל דיי קוה אויפגעכאפט דאס יונגע יונגע מיידעל. פאריגען מיטוואך האט די קוה אויפגעכאפט אויף די חצר־נער א יודיש 5-יעהריג קינד שמואליק קוימאן פון זאוואדזקע 5, און איהם אויפגעשארפט דאס גאנצע פנים'ל. קוים מיט מיה איז געלונגען דאס קינד אפ־צוראטעווען. מען האט דאס קינד ארייג־נעפיהרט צום פעלשער אין קאלישעק, אבער דער לעצטער האט זיך אפגע־זאגט צו ערטעלען הילף דעם קינד, נישט וועלענדיג „האבען צו טון מיט יודען". ערשט אין לאדזער אויטאס האט ד"ר אייזנער דעם קינד ערטעלט הילף.

לעזט, אבאנירט — דאס — „לאדזער טאגעבלאט"

אגראר-מיניסטער קומט קיין לאדז

צו דער גארטען-אויסשטעלונג איז „כועל-פארס"

אין אונזער שטאט ווערען גמאכט פארבערייטונגען צו א גארטען-אויסשטע־לונג, וואס וועט זיך געפינען אין „קועל־פארק" און וועט דויערען פון 15. ביז'ן 24. סעפטעמבער. די קאלישער בוי־מיטע „טוארעק" ארבייט שוין בייט שטעלען די פאוויליאנען, אין וועלכע עס וועלען אויסשטעלען עקספאנאטען פיל ברויסע אראנזשעריעס פון לאדז, לענג־שיץ, ראגאז און ארומיגע נאחבעטע און ווייטע מקומות.

אין אונזער שטאט ווערען גמאכט פארבערייטונגען צו א גארטען-אויסשטע־לונג, וואס וועט זיך געפינען אין „קועל־פארק" און וועט דויערען פון 15. ביז'ן 24. סעפטעמבער. די קאלישער בוי־מיטע „טוארעק" ארבייט שוין בייט שטעלען די פאוויליאנען, אין וועלכע עס וועלען אויסשטעלען עקספאנאטען פיל ברויסע אראנזשעריעס פון לאדז, לענג־שיץ, ראגאז און ארומיגע נאחבעטע און ווייטע מקומות.

דער דאקטער האט אויסגעפונען דעם פערשוואונדענעם פעלץ און האט איבער־ראשט זיין סאכטער גלעדיס, אפשטע־לענדיג זיך אין א סעקסי אין מיט'ן גאס.

איז איצט ווידער א פלאמער ארום דער צוטטער מידעל און פארגעהעם האט, ווי מען רופט עס אין אמעריקא, „אומגעגעבענע מוביליטי".

א סימן, אז מעשה בעדאנהעם האט שטארק פערארגערט די פעמעליכ־קייט, אויב אונזער בעקאנטער צביון שפעלט זיך אפ אויף איהר אין זיינע „צמיט-נאשיצען".

איך האף, שרייבט צביון אז דער יודיש־ענגלישער טעאטער און גארעליטי פארק בעדאנהעם וועט פון איצט אן זיין א ביסעל פארזיכטיגער מיט זיינע לייטערי־רישע קריטיקען, ווען א יונג-מידעל וועט איהם ברענגען איזערע פאליטישע שאפונ־גען אויף מבינות.

עס פערשפעהט זיך, אז ווען א מיידעל וויל האלטען הייליג דאס אמת, קען ער זיך נישט הלפען און מוז זאגען, אז ס'פויג אויף פארות. אבער אין דער תורה

אנהויב פון הערבסט- און ווינטער-סעזאן אין מעקסטיל-האנדעל

פראווינצער כוחרים מאכען איינקויפונגען פון הערבסט- און ווינטער-ארטיקלען.—אפטי־מיסטישע שטימונג אין מסחר.—מען ערוואַרט א גינסטיגען ווינטער-סעזאן.

עס איז ווידער וואהרים געוואָרען און ז'ווייזט אויס, אז אין האנדעל וועט ערשט איצט ארייגערעכנען דער הויך-זו־מער-סעזאן. צוליב דעם איז די שטימונג אויפ'ן

תבואה-מארק

אנ'אפוואַרטענדיג. ערשט הייגט, ווען דאס ווערוימען פון די פעלדער ענדיגט זיך, גלויבט מען, וועט די קאָנזיונקטור אויפ'ן תבואה-מארק קלאָר ווערען. פון די בע־ריכטען, וואס עס קומען-אָן פון אלע טייל פוילען איז צו זעהען, אז דאס גע־רעניש איז נישט אזוי שלעכט אויס־געפאלען, ווי מען האט לכתחילה גע־מיינט, מחמת די פריהקרדיגע ידיעות וועגען פאטאלען אונגעראטעניש, האבען זיך אויף דעם

טעקסטיל-האנדעל

אָנהר שלעכט ריפלעקטירט. האפען איצט די סוחרים פון דער טעקסטיל-בראנזשע אויף א ברען אויף הייגער סחורות פאר דער דערישער בעפעלקערונג. פון אלע גרעזיגע-שטעט פארערען זיך צוגיף קיין לאדז און אנדערע אינדוסטריע-צענטערען סוחרים, כדי אויפ'ן הערבסט-סעזאן איינ־צוקויפען גרעסערע קוואנטומ'ס וואָל-און בומוואָל-אויסרעכטונגען, אויך קאמבא־

רגס. מחאי עצמא האט זיך אנגעהויב־בען א שטיקעל אויפלעבונג אין דער טעקסטיל-בראנזשע. מיט יעדען טאג פער־גרעסערט זיך די צאהל פון פראווינצער סוחרים, וואס מאכען בעדייטענדע קניות פון ווינטער-ארטיקלען.

אין דער ערשטער רייה קויפט מען ווינטערדיגע בומוואָל-סחורות, פלאנע־לען, סיטירען, בארכאט, הי אויך ווייטע סחורות, אקספאָרד; ווייטער

בעזארגט זיך די פראווינץ

מיט וואָלע וואָל און קאמגארן אויסער־טייטונגען, הערבסט-און ווינטער-שטאפען אויף דאמען-קליידער און קאסטיומען, הערן-אנצוגער און שווערע סחורות און הערן-און דאמען-פאלטאס.

כאראקטעריסטיש איז דערביי, וואס די פרייזען זיינען נישט שטארק געגע־דערט לגבי די פריהערדיגע פרעזען. בעת די פרייזען פון רויה-בומוואָל זע־גען אויפ'ן אמעריקאנישען מארק שטארק געפאלען; דאנגען זיינען געווען

ווינטער-סחורות

בייט אונז שטערער ווי מאר-א-יאהרען. אבער מ'דארף זיך נישט שרעקען. אין אנהויב פון סעזאן זיינען די פרייזען נאך נישט מאסגעבענד.

אין אלגעמיין איז די לאגע אויפ'ן טעקסטיל-מארק אין לאדז פיל מעהר אפטימיסטיש ווי ביז אהער. עס הערט לעצטאמאל שפעקולירט, די פרייזען מא־לען, און די, וואס האבען זיך פער־זארגט בעצייטענס מיט שווערע וואָל־סחורות, בעמיהען זיך פטור צו ווערען פון די פעקלעך.

די דעקונגס-פערהעלטנישען זיינען ווייטער שלעכט, מען געמט לאנג-טער־מיגיג וועקסלען. אבער מיט'ן

אנהויב פון הערבסט- און ווינטער-סעזאן

אין מעקסטיל-מסחר, לאזען זיך די סוחרים צופרידען מיט די איצטיגע דעקונגס־בעדינגונגען, אבי עס איז דא פריון!

אין סך-הכל אבער מוז געזאגט ווע־רען, אז די גאהענטסטע ציקונפט וועט אונז הייזען, וואס דער גייער סעזאן הייט אונז ברענגען. דאס געשטעלטען זיך פונ'ם סעזאן איז בעיקר אפהענגיג פון די בעדערפנישען און די קויפס־מעגליכקייטען פון דער בעפעלקערונג. אויב די קאנזומציע זאל זיין א קלענע וואס די אינדוסטריע זיין בעצוואונגען צו פערקלענערן די פראדוקציע. און דאס וואלם פאר לאדז געווען א קרעך!

דער פאעט און זיינע מיידלעך

די לעצטע צייט טומעלט זיך אין די אמעריקאנער צייטונגען מיט דעם בע־געבענען יודיש-אמעריקאנער פאעט און שריבער מאקסוועל בעדאנהעם. ער איז געווען די סענסאציע פון דער הויפט-ראלע פון דער סענסאציע פון זיינע מיידלעך.

אנגעהויבען האט זיך די סענסאציע, דעם, וואס מען האט געפונען דאס לייכ מידעל ווירדשיניע דריה א דער־יונקעניע, און, ווי עס האט זיך שפעטער אויסגעוויזען, האט זי געמאכט א סוף צו הר לעבען נאכדעם ווי זי האט דעם פארינען אונד בעגעגנט ווע־גען אזא ווייזען, וואס דער גייער סעזאן הייט אונז ברענגען. דאס געשטעלטען זיך פונ'ם סעזאן איז בעיקר אפהענגיג פון די בעדערפנישען און די קויפס־מעגליכקייטען פון דער בעפעלקערונג. אויב די קאנזומציע זאל זיין א קלענע וואס די אינדוסטריע זיין בעצוואונגען צו פערקלענערן די פראדוקציע. און דאס וואלם פאר לאדז געווען א קרעך!

איהר.

ווירדשיניע דריה האט זיך צו-שטארק גענומען צום הארצען די גאנצע געשיכטע, איז שווער און זיך דערטרונקען.

בעדאנהעם האט מען ארעסטירט, אבער אין א מער מע ארום אויסגע־לאזען פרי.

נאך אנדער מען האט צייט געהאט זיך צו דערוויסען די אלע פרשים פון ווירדשיניע דריה'ס טויט, זיינען די צייט־טונגען ארויס מיט א נייער סענסאציע — און הידער וועגען א יונג, שעהן מידעל, וועלכע האט זיך געדרעהט ארום בעדאנ־הייטמען.

דאמאל איז די „העלדין" נאך כמעט א קינד, אינגאנצען אכצעהן יאהר אלט. זי הייסט גלאדיס לאבע.

גלאדיס לאבע איז מיט א צייט צוריק שווענק פון דער הייט און זיך בעזוכט אין א צימער אין גרינעדוש ווילעדוש, וואו עס וואוינען שרייבער, צרטיסטען און מאלער.

זי האט אינמאל געקרובט מאכען א שוץ צו איהר לעבען מיט גאז, אבער מען

אנדרעאס פון דער יוד

אין דער ווינטער-סעזאן

אין דער ווינטער-סעזאן

אין דער ווינטער-סעזאן

לאדזער טאגעבלאט

דער דרוקשטאט געפנט פון 6 ביז 7 פון צוהערנ.
נישט בעשפעלסט מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

דער רעצטער נאטען-אויסטויש צווישען פוילען און ליטא.

צוזאמען מיט די הכוות, וואס ווערען געמאכט צו די גרויסע פינערלי־קייטען, וועלכע וועלען פארקומען דעם 27 ד. ח. אין פאריז, בעת פס וועט אונטערגעשריבן ווערען דער קעלאג־פאקט, שענקט איצט די גאנצע דיפלאמאטישע וועלט די נרעסטע אויפמערקזאמקייט דעם דיפלאמאטישען קאמף, וואס טוט פאר צווישען וארשע און קאונא.

די מלחמה־אליארטען, וועלכע ווערען נאך אלץ אונטערגעהאלטען דורך דער אויסלענדישער פרעסע, הגם דער לעגיאניסטען־צוזאמענזאץ אין ווילנא האט נע־ארשען א פרידליכען כאראקטער, פארגרעסערן געכאפט דעם אינטערעס צו דעם גאנג פון דעם דיפלאמאטישען קאמף צווישען פוילען און ליטא. דערצו קומט נאך צו דער מאמענט, וואס דעם 30 ה. ח. חויבען זיך אן די בעראטונגען פון פעלקער־בונד און די וויכטיגסטע פראגע, וועלכע שטעהט אויפ'ן סדר־היום פון די דאזיגע נעראפונגען איז דער פוילישי־ליטהישער קאנפליקט.

ביי פוילען סיי ליטא וויסען, אז עס דערגעהנטערט זיך דער דעציידירענדער מאמענט, אז דאסמאל וועט דער פעלקער־בונד שוין מוזען זאגען א קלארער וואר־ווינען דעם ענין אין אמת צדדים גרייטען זיך דעריבער אינערהאלב צו דער נאנטשיידענדער שלאכט.

די דאזיגע שלאכט געהט אן שוין זיט א לענגערער צייט צווישען דער פו־ליטישער און דער ליטהישער דיפלאמאטיע און, פערשטעהט זיך, אז בעסערע שאנסען האט דער צד, וועלכער וויזט ארויס מעהר געשיקליכקייטען און גרעסערע דיפלאמא־טישע מעהיגקייטען. די שאנסען זענען נישט תמיד געהאן אויף איין צד.

ווען ס'זענען איבערגעבליבען געוואָרען די אונטערהאנדלונגען פון די פוילישי־ליטהישע קאמיסיע אין אין וואַרשא האט בלוי ספק די פוילישע דיפ־לאמאטיע געוואונען די אנערקענונג אין אינטערעס צוליב איהר גושער טעקניק און איהר געדולד און איהר אנגעהענדע נאכגיביקייט לגבי דעם קלייניגע ליטא. די ליטהוישע גשליטיקער האבען אבער מיט דער הילף פון דער דייטשער פרעסע צוטרומייטערט איבער דער חכלס, אז פוילען גרייט זיך צו פערכאפען קאונא, און דער דאזיגער אליארם האט בעדייטענד אנגעשטאכט דעם גלויבען אין פוילען'ס פרידליכע און אויפריכטיגע כונות.

די דייטשע פרעסע און וואלדעמאראס האבען אנגעוויזען, אז דער פינאל פון די דאזיגע אליארטען וועט קומען אין ווילנא בעת'ן לעגיאניסטען־צוזאמענזאהר. זייער נביאות איז נישט מקוים געווארען. איצט האט די פוילישע דיפלאמאטיע א ניי סלד אויסצוזוכען זיך. וואלדעמאראס שלאפט אבער אויך נישט. און דער דיפלאמאטישער קאמף גאהט איצט נאך מיט א שנעלערן און שטרענערן טעמפו ווי ביז אהער.

דאס איז די סיבה פון דעם זעהר אפטען גאטען־אויסטויש צווישען די בעידע מלוכות און דאס, וואס פוילען האט גלייך נעענטערט אויף דער לעצטער גאטע פון ליטא און זי אפילו געשיקט מיט א ספעציעלען שליח קיין קאונא.

דער כעקסט פון פוילען אנטפער־גאטע איז בעת'ן שרייבען די דאזיגע שורות נאך נישט פארענטליכט געווארען, אבער לויט די בעהויפטונגען פון די צייטונגען, וואס שטעהן נאהנט צו די רעגירונגס־קרייזען איז זיכער, אז די פו־ליטישע דיפלאמאטיע האלט זיך ווייטער אין איהר טעקטיק ד. ה. ארויסוויזען די נרעסטע נאכגיביגקייט לגבי ליטא.

ווי בעוואוסט האנדעלט עס זיך וועגען צו וואו ס'זאל פארקומען די פוילי־ליטהישע קאנפערענץ. וואלדעמאראס האט פארגעלייגט קעניגסבערג, פוילען האט פארגעלייגט גדנסק. ליטא האט דעם פוילישען פארשלאג אפגעוואָרפען און האלט זיך וויטער ביי קעניגסבערג. די איצטיגע פוילישע תשובה וועט דעציידירען וועגן דעם ענין. ס'איז זעהר מעגליך, אז פוילען האט שאפ דאסמאל געשיקט א ספעציעלען גלות, כדי ער זאל א חוץ דער אפיציעלער נאטע, קענען פערזענליך זיך פער־שטענדיגען וועגען ארט און פערמין פון דער קאנפערענץ. ס'קען אין אזא פאל רעכענען, אז די קאנפערענץ וועט זיכער צושטאנד קומען נאך פאר דער טעטיג־קייט פון פעלקער־בונד און דאס וועט זיך ערשט אנהויבען דער אמת'ער דיפלאמאטישער קאמף צווישען בעידע צדדים.

נישט קיקענדיג אויף דער עקשנות'דיגער הלטונג פון וואלדעמאראס'ן און זיינע פרעזידירענדע ארויסשרייבונגען געגען פוילען, איז דאך פערהאן א גרונד צו גלויבען, אז די איצטיגע קאנפערענץ וועט זיין פרוכטבאריר, ווי די פריהערדיגע. אלענטאלס וועט די פוילישע דיפלאמאטיע זיכער שטרעבען דערצו מיט אלע מיט־לען.

— אלץ איז אפהענגיג אין ליטא. וועט וואלדעמאראס וועלען אויסנוצען די קאנפערענץ כדי צו טייטער צו פערשלעפען דעם ענין, און דערמיט נישט ערמעגליכען דעם פעלקער־בונד זיך צו פערגעהמען מיט דער פרעגע. הגם איהר די פוילישע דעלעגאציע דערצו נישט דערלאזען. וועט ער אבער הצען זיך אפגעהיטען און ארויסוויזען אביסעל נוטען הילען, דאן וועט איהם פוילען זיכער אויסשטרעקען א פריינדליכע האנד.

בן משה.

וועגען וואס וועט מען קעמפען אין דער קומענדיגער מלחמה

פון ד"ר משה ליסטיג.

אנגעשט געוועגלוכע ירועה איז אנגע־קומען פון מערב־אויראפא: פראנקרייך און ענגלאנד האלטען אפ בשותפות־דיגע מאנעווערן און רהיין־נעבוים — און דאס כמעט און אפשר מצוי אנ'אויס־נאהם און דער וועלט־נעשיכטע, אז צוויי מלוכות זאלען זייערע ארמעען צוזאמענ־שטעלען אונאונגעס — און פרידענס־צייט — און זיי אויפען פאר א קומענדי־גער מלחמה לויט א בשותפות'דיגען פלאן. ישרע מלוכה האלט אויהרע מולי־טער אינערליכען בסור סודות און הוט דאס אפ פאר גרויסע סכומים געלד ווי אנ'אויס און קאפ. עס קענען נעשלא־סען ווערען אפמאכען פערשידענע, אפילו מולומרישע אפמאכען, ד. ה. אז און פאל, ווען אחדע פון די פערבונ־דעטע מלוכות זאל אויבערפאלען ווערען פון א דריטען צד, זענען די פערטראג־שלוסענדיגע מלוכות מחויב אחדע די אנדערע מולומרישע צו העלפען. אבער אפילו בי אזא אפמאך בלייבען די מע־לומרישע אינערליכקייטען פון די פער־הבר'טע מלוכות בי ישרער פון זיי א סוד, ווייל ס'קאן דאך געמאלט ווען, אז אזא אפמאך זאל דערווייל אין לויף פון דער צייט אויפגעלעזט און צונוישט ווע־דען. און אויב קומט פאר דאס ערשטע מאל א פאל, אז צוויי בעפרינדעטע מלוכות פראנקרייך און ענגלאנד, מא־כען שוין און פרובען בשותפות'דיגע הכנות צו א קומענדיגען קריג. דערצו קומען די דאזיגע מאנעווערן פאר און רהיין־נעבוים, ד. ה. און דער מערומ־ריע, וועלכע פראנקרייך האט און ווער־סייער אפמאך בעקומען אויף 24 יאהר צו פערוואלטען, הגם די טערומאריע און און וועט בלייבען דייטש. זיכער זענען די דערמאנטע מאנעווערן אויפ'ן אר־דעס פון דייטשלאנד, אדער מוט וועל־כער פונה וועלען מור תיכף זעהען.

פון אלע נושא דערזאגעלעכער און אנ־צוהערנושען, וואס זענען געשאפען גע־ווארען דורך וולסאנ'ס אומגעלומפערט ווערק, דעם ווערמולער פערטראג, מוז וועלכען כמעט קיין מלוכה און אמראפא און מחוץ פון אמראפא און נושא אנ־גאנצען צופרודען, און נאר קיין אמנצו־נעם נושא אומשמאנד און דער נאחענ־מסטער צייט גורם צו זיין א מלחמה צווישען צעאמפערמע געוועגעצער דים, בשעת דער גרויסער מלחמה. בעת די שעהנע שלאנווערמער און קאנפערענצען און פאקטען הענען ענטוואפנען גרחם זיך ישרע מלוכה ווידער צו צו דער קו־מענדיגער מלחמה. אבער זו אלע מע־לען זיך די אזוי שוין געגוג געפארבטע פנים'ער אלץ מעהר און דער „קאץ און מויז"־שפיל וואלט זיך אזוי ארום נע־קאנט נאר שלאפען ווער וויסט וו לאנג אין גרעסערע חלוקי דעות, וו יענע צוויי שען פוילען און לוטא וואלטען אזוי גוך נישט געקאנט ארויסרופען קיין קריג־גהינום אזוי גוך, וו מאנלע שטעלען זיך דאס פאר.

אין עלעמענט, וואס וועט פרוהער, וו אלע אנדערע, בעוואוסטע און אזעל־לע, וואס מעזר ערוואַרט זיי אפשר בלעל נישט, פוהרען צו א געפעהרלוכען פלי־זין,בלבול. און דער באלשעווסטישער עלעמענט. דער גרונד־נעדאנק פון דער סאוויעטישער רעוואלוציאנערער פולא־זאפיע, וועלכע גדעגנקט צו בויען אויף בעוואוסטזיינגע און פלאנמעסיג ארא־זשירטע חורבות, האט צווישען אנדערע געפוהרט צום אמאל אויף דער גרויסער און מעלטונגער ברוטישער מלוכה. ס'איז נישט גוטיג דא אנצוזעהען אויף דער געוואלדיגער בערטונג, וועלכע ענ־לאנד האט אין דעם דערהאלטען די בוי אוצמוגע אדרנונג און וו וולטונג פאר'ן באלשעווסטישען פערנולטונג פלאן, אז אזא מאלט־פאקטאר וו ענ־לאנד, זאל אלס אויגע פון די ערשטע מלוכות דערשטערט און אפשר צע־שטערט ווערען. די סאוויעטען האבען דארורך אויף ענגלאנד געהאט פראיעט מורט א קאנצענטרירטען אמאק. זי האבען גע־געפרוכט צו אראנזשירען און ענ־לאנד גופא א געגנראל־שטרייק און דער שוטערן די ענגלישע מעטראפאלע און ארטינבערענגען א ווידוואר און די געאר־דענטע פערהעלטנישען אויפ'ן חורט שאפטליכען געבוים, און ענגלאנד. אזא ווידואר וואלט למלט געקאנט לוין מא־לען דעם שייכות צווישען לאנדאן און די דאמיניאנס און נאך מעהר צושטע־רען ישרען צוזאמענהאנג צווישען גרויס־בריטאניען און זיינע קאלאניעס. חוץ מזה האבען די סאוועטען אויפגענומען זייער צעשטערענדיגע ארבייט און ווע־מען מזרח, ד. ה. און די ענגלישע קא־לאניעס, ווי למשל, און אינדיען און אויך און די אזוי גערופענע ענגלישע אנגעשעריעס־סטאטען, ווי למשל, און לונע. פון דער געשיכטע און די לעצטע יאהרען און הרשים און עס בעקאנט, אז אלע די דאזיגע סאוויעטישע אונטערגע־מונען האבען זיך אויבערעל נעגעדרונגט מיט א מיאוס'ען פיאסקא. ענגלאנד האט אלס מאי־געבערין און מוסטער־גולטונגע מלוכה בנוגע פאלוטיק און דיפלאמא־טיע געפונען אויפ'ן אלגעמיינעם אטראפעאישען און אפילו אויפ'ן וועלט־אנגעריעס. ווייל אלע מלוכות זענען פער אונגעריעס מיט אלע מלוכות זענען פער לען כדי דעם באלשעווסטישען פלאן צו צערשטערען און די סאוויעטישע נאל דעגע מוליאנען, וואס זיי האבען צו דעם צוועק אויסגעגעבען, זענען גענאנגען לאבור.

אבער די באלשעווסטישע ארבייט און איצט פאר ענגלאנד נעווען דערזעל־בער מונגאל צו א גענעראל־אפרעלטונג מיט דער סאוויעטישער מאל, ווי די דייטשע אויסגעגעבען

פון קלימענטאוו ביז—האווראן

א ריהרענדע מלחמה-טראגעדיע.

(ג) קיין לאדז און געקומען א יונגע פון קלומענטאוו, וועלכע האט מיט זיך מיטגעבראכט א טראגעדיע, וואס דער־פאנט אונז אן די נרויליען פון דער וועלט־מלחמה מיט אלע אנהרע פאל־גען.

מיט 16 יאהר צוריק האט יומע ברוי־נער פון קלומענטאוו תחונה געהאט מיט אנהר קרוב יוסף ברוינער, א שכנדער פון דעם זעלבינען שטעטעל.

דער יונגער ברוי האט זיך אויסגע־וויזען, אז די „זון האט אויפגעשונען פאר אנהר „שוועל“. און זי און געווען נאך מעהר גלוקליך, ווען זי האט אנגע־חייבען דערשפירען א לעבערונג נפש און מער אנהר הארץ. אבער פלוצלונג און אנהר פרוך צושטערט געווארען. עס האט זיך פונאנדערגעבלאזען דער שופר פון דער וועלט־שחיטה, פון די ליפען און נושש ארא־פגעגאנגען דאס שודער־ליכע וואר־ט „מאבילזאציע“. יוסף ברוי־נער און שלא ברצונו ארויסגערוסען געווארען פון זיין נלוקלוכער המה.

און אז דער יונגערמאן און געטרו־בען געווארען און דער שרפה ארען, האט די שוואנגערע ברוי פארגע־פוהלט אנהר גרוים אונגלוק און האט בטחון און בינגאלם נושש אויפגעהערט צו ווענען.

און א קורצער צייט ארום האט זי אן געהויבען קרוגען ברוף פון אנהר יוסף'ן. צוזאמען מיט מדעם נאנצען מולוטער און ער געטרובען געווארען און געגאנגען איבער רוסלאנד פון שטאט צו שטאט, און אהנומגעשריבען צום ווייב פער־בעגקטע ברוף פון דעם וועלט־פטער.

צוויי יאהר צייט האט יוסף ברוינער זיך געוואלגערט און רוסלאנד, געלע־גען און די אקאשעס, געקעמפט מיט לעבען און טויט, אבער סוף כל סוף האט ער זיך דערשלאגען צו א מקום־מנוחה, געעפנט זיך א מולוטערישען שנידער־ווערשטאט, האט פערדינט געלד גראצאמעס און ישרש וואר אהנומגעשוויקט צום ווייב 50 רובל.

אבער צוזאמען מיט די אפותיקא'ס געלד, האט זיך בייד דעם זעלבער פער־דרעהט דאס חארץ, — עס אן אונטער געקומען א ראסישע טויד מיט א סטע־פושען טעמפעראמענט; זי האט דעם זעלבער פעסט געגומען און אנהר האנד ארען, אנהם מקרב געווען מיט דער שמח־גער אן, אז פון יוספ'ן אין געווארען אסוף און אז אסוף, וואס פאר א שיי־לות האט ער צו זיין יומע פון קלומענ־טאו.

הכלל, ער האט פערגעסען און דער פרוי, וועלכע האט שוין געהאט געבוי־רען א יונגעל און עס אויגגעוויינט מיט לירעלעך, אז דער טאטעליו וועט קו־מען, וועט ער שולעלעך פיפען...

דער טאטעליו האט אבער נוך פער־נעמען. ער האט געהאט א רוסישע מויד און א סך נרן, און ווי עס אין ארויסגע־דרעהט זיך פון געהן און שלאפן. דער־צו אין אונהם געגאנגען זעהר גוט, בשעת די פרונס־אפעראציעס האט ער אויס־געגוצט די געלעגענהייט און זיך אויך געקויפט א נוט.

ווען עס האט זיך געעפנט די אלע, האט די פרוי געטמען שרעקען ברוף קיין רוסלאנד; די ברוף זענען אנגעקו־מען אויפ'ן אנגעוויזענעם ארדרעס, אבער זיי זענען נושש אנגעקומען און אסוף'ס חאנד ארען. דאס האט די סמעפושע מויד, אנהר קאנקורענטע, צוגענומען. אלי ארום האבען זיך פערליערען די בעצוהוגען צווישען מען און ווייב, אוי־מער דער צייט האט זיך אסוף'ן געלעבט מיט נאט און ארעם און זיין ווייב האט אנהם געבוירען א פאר רוסלעך...

ערשט פאר א יאהרען האט די אונ־גלוקלוכע ענוגה געמראגען א יור, וועגען וועלכען זי האט פון אנהר מאנ'ס רוס־לענדישע ברוף געוואוסט, אז ער און צוזאמען מיט אנהר מאן, אסופין, גע־וועזען אין קרוג. אם דער יור האט אנהר דערצעהלט וועגען אנהר אסוף'ן, די פרוי און געלאלען און חלשה. זי האט זיך פריעה געגרוסען, אבער סוף כל סוף האט זי זיך געזאגט מיט דער שרעקליכער אפטיילונג אין דער פרוי אין דעם אפיטעל.

אבער אין דער אנדער זייט האט זי אויפגעהערט אויף אנהר אנהר אלס אנ'אשת־איש. זי האט בעגעהרט צו קרוגען פון דעם מאן א גט. אבער ווי אזוי?

זי אין געקומען קיין לאדז, נעווענען די ארדרעס פונ'ם מאן. ער וואוינט אין א ווייטען נעגעגר פון קאווקאז. דארט און נושמא קיין רב. דערוויל קאן דער לאר זער ראבינאט נושש אנגענומען קיין בע־ציהונגען מיט דעם ישוב אין קאווקאז, פרי אויסצופעלין בי דעם פערדיוש־טען יור א גט פאר זיין יודישע פרוי.

דער גם־פראגערע האט דער לאדזער ראבינאט שוין אויסגעגעבען א סך צייט נעפיהרט א קארעספאנדענץ, אבער קיין האפנונג אין נושפא צו קומען צום מאן. מען שפנסט דערוויל, אז דער ראב־בונאט זאל זיך בעמוהען ארויסצוביע־קומען פאר דער פערצווייפעלטע פרוי אנ'ערלויבנוש צו פאהרען קיין קאווקאז, פרי צו נט'ן זיך מיט מאן. דערצו אין אבער גוימיג א ריזיגע סומע געלד.

האט זי זיך געוואלט בעפרעגען פון די קוטען, וואס סהעגען אויף אנהר אלס אנ'אשת־איש. זי האט בעגעהרט צו קרוגען פון דעם מאן א גט. אבער ווי אזוי?

זי אין געקומען קיין לאדז, נעווענען די ארדרעס פונ'ם מאן. ער וואוינט אין א ווייטען נעגעגר פון קאווקאז. דארט אין נושמא קיין רב. דערוויל קאן דער לאר זער ראבינאט נושש אנגענומען קיין בע־ציהונגען מיט דעם ישוב אין קאווקאז, פרי אויסצופעלין בי דעם פערדיוש־טען יור א גט פאר זיין יודישע פרוי.

דער גם־פראגערע האט דער לאדזער ראבינאט שוין אויסגעגעבען א סך צייט נעפיהרט א קארעספאנדענץ, אבער קיין האפנונג אין נושפא צו קומען צום מאן. מען שפנסט דערוויל, אז דער ראב־בונאט זאל זיך בעמוהען ארויסצוביע־קומען פאר דער פערצווייפעלטע פרוי אנ'ערלויבנוש צו פאהרען קיין קאווקאז, פרי צו נט'ן זיך מיט מאן. דערצו אין אבער גוימיג א ריזיגע סומע געלד.

ענדעקישער שטאט-פרעזידענט

האלט א יודענפריינדליכע רעדע אויף א פייערונג פון פאביאניצער „לינת הצדק“

די וואך אין דא פערגעקומען די פערלוכע אפטונג פון דער קונדער־קא־לאניע בעם חונגן „ליבת הצדק“. די קאלאניע געפונט זיך אין א דא־רף נום מיט פון פאביאניץ און בעשטעהט פון 230 ארומע יודישע שול־קונדער. צו־ליב'ן נייעם חויז, וואס „לינת הצדק“ האט אין דער קאלאניע אויסגעבויט אין אנגעארדענט געווארען א פערלוכער „חגיגת הבית“, צו וועלכען עס זענען אנגעלאדען געווארען די פארשכ־ה־ר פון דער קהלה. אלע יודישע אנ־סטיטוציעס שטאט־פערטאלטונג אין פאליטיק־קאמענדא.

צו דער פערזונג זענען געקומען: דער ענדעקישער שטאט־פרעזידענט ה' ארלאווסקי, שרעטס פון שטאט־ראט ה' יאנקאווסקי, פאליצי־קאמענדאנט ה' יזוומסקי און א רוטה ראטסטער און לאווונוסקי. א 8־עהרנ מודעלע האט בענרוסט אין א שהגער פוילי־שער רעדע דעם שטאט־פרעזידענט. דאן האט דער פרעזעס פון לינת הצדק מלבד נעזעען דעם שטאט־פרעזידענט מוט'ן אופערשנעדען דעם באנד. דערויף און פארגעקומען א פערלוכע באנ־קעט, בעת וועלכען די שטאט־מאטעס און פאליציי־קאמענדאנט האבען גע־האלטען יודען־פרעגלוכע רעדעס. די פערזונג און ארעם אן זעהר אומפאנגס. דאס ערשטע מאל פאל פאסורט און פאביא־ניץ, אז די פארשטעהער פון דער מאלט בעמוהען זיך אין ד יודישער שכחה.

* * *

לעצטענס האט מיט אונז זיך נעגרונ־דעט א יודישער סטארט־קלוב „מכבי“, וואס האט 8 סעקציעס פאר פיסבאל, פונג־באנג און דאזוער־סעקציע. דער קלוב צעהלט שוין עטלוכע הונדערט מיטגלודער. אלס פרעזעס פון קלוב אין געוועהלט געווארען דער ראטמאן מ. שמאהל.

* * *

די יודישע קהלה האט געעפענט א שולע א. נ. „יבנה“ פאר די תלמידים פון די מלובהשע פאלקס־שולען. „יבנה“ וויל די תלמידים געבען די יודישע למ־דים, וואס די קונדער בעקומען נושש אין די פאלקס־שולען. די שולע ווערט אויסגעהאלטען פון דער קהלה.

* * *

דער פאביאניצער „מושב זקנים“ האט לעצטענס געקויפט א פלאץ זון אנגעהויבען אויספויען א בנין פאר 50 זקנים. צוליב מאנגעל אין געלד אין אבער די בלי־ארבייט געפלוגען שטע־קען און דער מוט. דער פאביאניצער מושב זקנים אפעלורט דערוויבער צו די לאנדסלעט, וואו זיי זאלען זיך נושש געפונען, צו העלפען אויספערמונגען דעם בנין.

* * *

די מעג וויהלט בי אונז א דעלעגאט פון די „אנשי פאביאניץ“ און אמרי־קא. נעלמען האט ער צוגוויפגערופען א קאנפערענץ און לאקאל פון דער קהלה מיט די פארשטעהער פון דער קהלה און די אנדערע אונטמוטוציעס. בעת דער קאנפערענץ האט דער דעלעגאט הי אברהם באנאץ צוגעזאגט זיך צו בע־מיהען צו הולפ צוקומען דעם יודישען האנדווערקער־פעראיין און פאביאניץ, וואס ווייל אויסבויען א האנדווערקער־שול מיט א ספעציעלען קורס פאר שאפערען.

ב. ג.

—o—

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען.

חיינט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי־קען: אזוטיטיצקי, נאביורקאווסקא 27; דז־ניפלסקי, פיעטריקאווער 127; אילניצקי, האלטשאנסקא 37; לעטנעצער, פלאץ האלגנשטשי 2; הארטמאן, פלינארסקא 1 און קאהנגע אלעקסאנדראווסקא 80.

מורא'דיגע שרפה נעבען א בענזין-לאגער איז לוטאמירסק

דאס גאנצע שטעטעל האט זיך בעטיילינט אין דער רעטונגס-אקציע.

א דאנס די ענערגישע אקציע מיט די פייערלעשער און ציוויל-בעפעלקערונג איז געלונגען צו פערהיטען פון א אויפריים.

חי איך האב אויך שוין פעלעפאניש מיטגעטעלט האט דאנערשטאג ארום 10 פארנעכט צוליב א אנבעוואוסטע סבה אויס־געבראכען א שרפה אין די גרויסע סטע־דעלעס פון לאנדווירט אנטאני וואשי־לאווסקי.

צוליב דעם, וואס די שרפה האט אויסגעבראכען נישט ווייט פון אים פון אים האט עס געפונען זיך דער בענזין-סקלאד פון דער גזעזלשאפט „ראלניק“ און פון דער אויטא-בענזין-סטאציע, וואס גהער צום היגען יודישען בירגער ה' מ. גלי־צענשטיין, איז אין שעטעל ענטשטע־נען א שרעקליכע מהומה. יונג און אלט זענען געלאפען ראטעווען און העלפען לעשען דאס פייער. דאס שטעטעל איז געדיכט בעוואוינט פון לאדזער לעטע־קס, וואס נעדענקען דעם שרעק־ליכען אויפרים אויף ציגעל־גאס 81. עס איז ענטשטאנען א גרויסע פאניק, ערשט די אנקומענדע פאליצי-קאמענ־דאנטען פון לאסק האבען פערערענט קורס פל אבצורמיגען די בענזין-לע־גערן. די ציוויל-בעפעלקערונג האט דער־גב זיך אקטיו בעטייליגט אין ארויס־קערונג צוזאמען מיט די פייערלעשער האבען דאן ענטזיקעלט א גערגישע רע־טונגס-אקציע וואס איז אבער טייל־ווייז בעשוערט געווארען צוליבן מאנגעל אין וואסער.

צוליב דעם, וואס די שרפה האט אויסגעבראכען נישט ווייט פון אים עס געפונען זיך דער בענזין-סקלאד פון דער גזעזלשאפט „ראלניק“ און פון דער אויטא-בענזין-סטאציע, וואס גהער צום היגען יודישען בירגער ה' מ. גלי־צענשטיין, איז אין שעטעל ענטשטע־נען א שרעקליכע מהומה. יונג און אלט זענען געלאפען ראטעווען און העלפען לעשען דאס פייער. דאס שטעטעל איז געדיכט בעוואוינט פון לאדזער לעטע־קס, וואס נעדענקען דעם שרעק־ליכען אויפרים אויף ציגעל־גאס 81. עס איז ענטשטאנען א גרויסע פאניק. ערשט די אנקומענדע פאליצי-קאמענ־דאנטען פון לאסק האבען פערערענט קורס פל אבצורמיגען די בענזין-לע־גערן. די ציוויל-בעפעלקערונג האט דער־גב זיך אקטיו בעטייליגט אין ארויס־ציהען די פייער אין אן אויפריים.

אין דער צייט, וואס די פייער־לעשער האבען דאן ענטזיקעלט א גערגישע רע־טונגס-אקציע האט אין אבער טייל־ווייז בעשוערט געווארען צוליבן מאנגעל אין וואסער.

צוליב דעם, וואס די שרפה האט אויסגעבראכען נישט ווייט פון אים פון אים האט עס געפונען זיך דער בענזין-סקלאד פון דער גזעזלשאפט „ראלניק“ און פון דער אויטא-בענזין-סטאציע, וואס גהער צום היגען יודישען בירגער ה' מ. גלי־צענשטיין, איז אין שעטעל ענטשטע־נען א שרעקליכע מהומה. יונג און אלט זענען געלאפען ראטעווען און העלפען לעשען דאס פייער. דאס שטעטעל איז געדיכט בעוואוינט פון לאדזער לעטע־קס, וואס נעדענקען דעם שרעק־ליכען אויפרים אויף ציגעל־גאס 81. עס איז ענטשטאנען א גרויסע פאניק. ערשט די אנקומענדע פאליצי-קאמענ־דאנטען פון לאסק האבען פערערענט קורס פל אבצורמיגען די בענזין-לע־גערן. די ציוויל-בעפעלקערונג האט דער־גב זיך אקטיו בעטייליגט אין ארויס־ציהען די פייער אין אן אויפריים.

שטראפען פאר ניט אפהיטען דעם זונטאג-רוה.

(—) צוליב דעם, וואס די יודישע אקקרי-אינגעניעער האבען בעשלאסען ביי עין פאל אום זונטאג נישט צו ארי־בייטען — האט זיך ניכטען געמיהלט א מאנגל אין ברויט אין זעמעל.

— בעשך פון נעכטיגען טאג ווענען צונויפגעשטעלט געווארען מעתיצע פראטאקאלען געגען יודישע האנדווער־קער און זטערע געזעלען פאר עובר זין אויפ'ן געזעץ וועגען צוואנגס-זון־טאג. אין אזעלכע פאלען ווערען די בעלי-בתים פאר'משפט מיט 200 זל. שטראף און יעדער געזעלען צו 50 זל.

דעפגלייכען זענען צונויפגעשטעלט געווארען פראטאקאלען געגען פוהרים און קוטים, פאר האנדלען אום זונטאג.

אכלל האט די נגע פון פראטאקאלען געגען דער יודישער בעפעלקערונג לעצטענס זיך ארעפנע לאזט טיט א בע־זונדערער גרויזאמקייט.

איז שטורם פון לייד'ענשאפטען.

שפאנענדער ראמאן, פול שטוינענדע איבער־לעבונגען און ליבעס-אומאנטערעס.

(113-טע פארזעצונג)

— נון, דאס איז נישט קיין חלום, איך האב זי געזעהן, אבער פארהאט האט איהר זיך דערשראקען? זי איז ארטנגעקומען שוי שטאלץ, הי זי האלט געהען די אירשען פון הויז.

הי פארליירט איז גערדהאם געבליבען שטעהן אויפ'ן אויגענבליק. די נאכריכט האט איהם הי א קויל געטראפען.

וואס איז גערדהאם שוי דערשראקען?

וואס איז פארגעקומען מיט דער פרוי אין שוואנען הויז, וואס האט זיך נעפונען אין יאגד-ציטער.

2-טער אפיטעל

ראטעווע מיד

אין דעם קעהלער, אין העלכען עס איז געשטאנען די אפטע ארומע, האט א בונקעלקטיט געהערשט. קיין זיצען־שטראהל איז נישט אריינגעדרינגען דורך די קלייגע פערשטויבטע פענסטער. די אלטע בויטער האבען די שראנקען נישט גע־לאזט צוקומען.

אטניגע מאל איז גערדהאם אהין ארטנגעגאנגען, אום צו זעהן, וואס עס טוט זיך מיט האנדא'ן, אויב די איז ערהאלט מין שלאף, וואס איז אויף איהר אנגעפאלען אין דעם פודער, האט פ'האט ארטנגעשאפען אין דער מ'לך.

אין קעהלער האט זיך יעצט קיינער נישט געביגען. וואנדא'ס אויגען האבען זיך פטהאט געגומען און איהרע הענד האבען לאנגזאם געטאפען אין דער לופט. אזוי הי זי אלס געזוכט אין האט זיך אנצושטארען, זי זאל זיך קענען אויפהויבען.

הי שוידערהאפט האט עס אויסגעזעהן. ווען וואנדא האט זיך לאנגזאם אויפגעזעצט.

זי האט די אויגען ארטם פונגאנדערגעקעפטען, איהר געזיכט איז געהעזען בלאס הי בטו א שויטער.

ערהאלטענדיג מין טיפען שלאף מין א לאנגען חלום, געפינט זי זיך אין א צי־מער, וואס מאכט יעדערן שוידערן, ווען מען קומט אחין. די טרומענס נעבען די ווענד, די ליכט, וואס זענען ארום איהר געשטאנען, האבען געמאכט א שר עקליכען אנדרוק אויף דער אומגליקליכער וואנדא'ן.

הי שוידערהאפט! ווי אונבעשרייבליך שוידערהאפט!

וואנדא איז צוריקגעבליבען אויפ'ן קישען און איהרע שטילע זיפצען האבען זיך געהערט אין דעם טויטען קעהלער.

פלוצלינג איז וואנדא אויפגעשפרונגען, אין הילדען טויט־שרעק האט זי זיך גענומען ארומקוקען און דאן איז זי מיט א מ'אומענשליכער שנעלקייט צוגעלאפען צו דער טיר.

די טיר איז געווען פערשלאסען.

א, הי שרעקליך!

וואנדא האט זיך אנגעכאפט בעם קאפ.

האט מען זי דא דאן פערגעסען? וואס דא קומען נישט קומען, אום זי צו בעפרייען פון דער שרעקליכער געפענגניש?

הערמאן! ער האט זי דא געטוט פערשליסען!

אבער איז זי נאך דאן אין דער פערמע?...

זי האט זיך נישט געקענט ערקלערען, הי זי קומט אהער און הי זי גע־פינט זיך...

די טונקעלקייט אין קעהלער האט זיך אלץ פערגרעסערט און די אונגליקליכע וואנדא'ן האט געגומען שוידערן.

פריט האבען זיך דערהערט. א, דאס מוז זיין הערמאן, דער שרעקליכער, פורכטבארער הערמאן!

וואנדא האט זיך צוגעשלאפען צו א פענקעל און זיך בעהאלטען צווישען די טרומענס.

די טיר האט זיך אויפגעשלאסען און דזשעסי איז ארין מיט א לאמפער אין דער האנד.

דערשרעקען האט זי געקוקט מיט די בלויצען, ווען זי האט דערזעהן, אז דער טרומענ, וואו וואנדא איז דארט גע'ל עגען, איז געווען לעדיג.

זי האט זיך אנגעהויבען ארומצוקוקען.

— מאדאם! איהר זענט דא? — האט דזשעסי הויך אויסגעשריגען.

— נון, דאס איז נישט קיין חלום, איך האב זי געזעהן, אבער פארהאט האט איהר זיך דערשראקען? זי איז ארטנגעקומען שוי שטאלץ, הי זי האלט געהען די אירשען פון הויז.

הי פארליירט איז גערדהאם געבליבען שטעהן אויפ'ן אויגענבליק. די נאכריכט האט איהם הי א קויל געטראפען.

וואס איז גערדהאם שוי דערשראקען?

וואס איז פארגעקומען מיט דער פרוי אין שוואנען הויז, וואס האט זיך נעפונען אין יאגד-ציטער.

— בעם צוויטען מאל אונז זיך נעגרונ־דעט א יודישער סטארט־קלוב „מכבי“, וואס האט 8 סעקציעס פאר פיסבאל, פונג־באנג און דאזוער־סעקציע. דער קלוב צעהלט שוין עטלוכע הונדערט מיטגלודער. אלס פרעזעס פון קלוב אין געוועהלט געווארען דער ראטמאן מ. שמאהל.

* * *

די יודישע קהלה האט געעפענט א שולע א. נ. „יבנה“ פאר די תלמידים פון די מלובהשע פאלקס־שולען. „יבנה“ וויל די תלמידים געבען די יודישע למ־דים, וואס די קונדער בעקומען נושש אין די פאלקס־שולען. די שולע ווערט אויסגעהאלטען פון דער קהלה.

* * *

דער פאביאניצער „מושב זקנים“ האט לעצטענס געקויפט א פלאץ זון אנגעהויבען אויספויען א בנין פאר 50 זקנים. צוליב מאנגעל אין געלד אין אבער די בלי־ארבייט געפלוגען שטע־קען און דער מוט. דער פאביאניצער מושב זקנים אפעלורט דערוויבער צו די לאנדסלעט, וואו זיי זאלען זיך נושש געפונען, צו העלפען אויספערמונגען דעם בנין.

* * *

די מעג וויהלט בי אונז א דעלעגאט פון די „אנשי פאביאניץ“ און אמרי־קא. נעלמען האט ער צוגוויפגערופען א קאנפערענץ און לאקאל פון דער קהלה מיט די פארשטעהער פון דער קהלה און די אנדערע אונטמוטוציעס. בעת דער קאנפערענץ האט דער דעלעגאט הי אברהם באנאץ צוגעזאגט זיך צו בע־מיהען צו הולפ צוקומען דעם יודישען האנדווערקער־פעראיין און פאביאניץ, וואס ווייל אויסבויען א האנדווערקער־שול מיט א ספעציעלען קורס פאר שאפערען.

ב. ג.

—o—

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען.

חיינט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי־קען: אזוטיטיצקי, נאביורקאווסקא 27; דז־ניפלסקי, פיעטריקאווער 127; אילניצקי, האלטשאנסקא 37; לעטנעצער, פלאץ האלגנשטשי 2; הארטמאן, פלינארסקא 1 און קאהנגע אלעקסאנדראווסקא 80.

ווען איהר געהט אריבער די גאס,

מוסט מיט אפענע אויגען; איהר טענט בלייבען אנ'אייביגער מאלימע. אדער גאר געמינען דעם טויט.

היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען.

איז שטורם פון לייד'ענשאפטען.

שפאנענדער ראמאן, פול שטוינענדע איבער־לעבונגען און ליבעס-אומאנטערעס.

(113-טע פארזעצונג)

— נון, דאס איז נישט קיין חלום, איך האב זי געזעהן, אבער פארהאט האט איהר זיך דערשראקען? זי איז ארטנגעקומען שוי שטאלץ, הי זי האלט געהען די אירשען פון הויז.

הי פארליירט איז גערדהאם געבליבען שטעהן אויפ'ן אויגענבליק. די נאכריכט האט איהם הי א קויל געטראפען.

וואס איז גערדהאם שוי דערשראקען?

וואס איז פארגעקומען מיט דער פרוי אין שוואנען הויז, וואס האט זיך נעפונען אין יאגד-ציטער.

2-טער אפיטעל

ראטעווע מיד

אין דעם קעהלער, אין העלכען עס איז געשטאנען די אפטע ארומע, האט א בונקעלקטיט געהערשט. קיין זיצען־שטראהל איז נישט אריינגעדרינגען דורך די קלייגע פערשטויבטע פענסטער. די אלטע בויטער האבען די שראנקען נישט צוקומען.

אטניגע מאל איז גערדהאם אהין ארטנגעגאנגען, אום צו זעהן, וואס עס טוט זיך מיט וואנדא'ן, אויב די איז ערהאלט מין שלאף, וואס איז אויף איהר אנגעפאלען אין דעם פודער, האט פ'האט ארטנגעשאפען אין דער מ'לך.

אין קעהלער האט זיך יעצט קיינער נישט געביגען. וואנדא'ס אויגען האבען זיך פטהאט געגומען און איהרע הענד האבען לאנגזאם געטאפען אין דער לופט. אזוי הי זי אלס געזוכט אין האט זיך אנצושטארען, זי זאל זיך

שרייבט אייערע קרובים אין אמעריקא

מיר אויסלוין דיי ווילען מאכען מער א ביליגען פרייז קיין לאדז, זאלען זיי זיך אין די אויסלוין (קעקסקורסיע) רופט, וואס עס ארגאניזירט דער ציו-יארקער קארעספאנדענט פון „לאדזער שאגעבלאט" ג. אייזנער.

שרייבט אויך אטערע קרובים אין אמעריקא, אז ג. אייזנער שיקט איבער דאלארען קיין פוילען און רעכענט ביז 50 דאלאר—1 דאלאר און ביז 100 דאלאר נור 2 דאלאר.

אלערלי פוילישע דאקומענטן, די בעסאלבעכסיונגען (מלגיעמע־צייטס) מעשען תגען קויף און מערקויף מיט בעשטעטיגונג פון פוילישען קאנסול, ווענען אויך אויסגעארבעטע א מער ביליגען פרייז.

Gustave Eisner 1133 Broadway NEW-YORK City

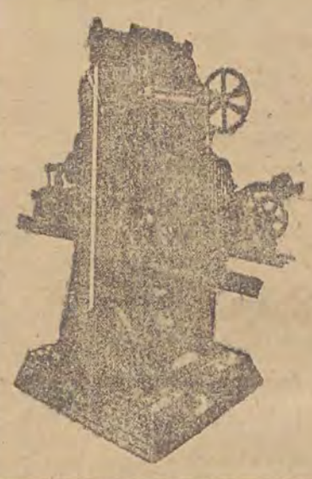

Zjednoczone Fabryki Maszyn „UNIA"

dawn. G. Blumwe i Syn, Sp. Akc.

BYDGOSZCZ-WILCZAK

די עלטסטע אין פוילען ספעציעל-מאשינען-פאבריק

ליפערט אלס ספעציאליטעטן

מאמפלעמע איינריכטונגען

פאר האלץ - בעארבייטונג.

מיט אנגעבען זיך צו הענדען צום פארשריבן:

Inżynier G. Praszkier,

Łódź, Zawadzka 16a

Tel. 27-52.

!! אויף רעכנונג !!

אויבער-העמדער

און נאכט-העמדער

פון פאפעלין, זעפיר און אנדערע שטאפען

צו בעקומען אין דער ערשטער. פראבאטניע פון

J. Worobiejczyk

Kilińskiego 41

אל תתהלל ביום מחר!

כי לא תדע מה ילד יום.

לייג נישט אפ אויף מארגען

נאר צו דו דערפסט ערלעדיגען סאנדאוטע

זאכען זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביירו

17 פיעטריקאווער 17

52 זאכסענדיא 52

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויכענהאפט

געשריבען לויט'ן אופטאו אלערלע ביכעם,

קלאזולעס, זאבזעז-פעטשעניעס אויף אלע שפרעכען

אין פוילען, אפעלאציעס, צוהילנע און קארגע

אפאזיציעס, אדרעסלאנציעס, רעקורסען וועגען

דירה אין אירזשאנד-ראזיפעשי, הענען פעסער

אין קאמפאניאס-רושאנדו און אלע פאליציי-

בעצירקען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דא-

ראוויזעס, קדרעס ספראוטס, ווי אויך איבער-

זעצונגען אין אלע שפראכען. ספעציאליטעט פון

שותפות-אקטען. מיט אכטונג

י. מאנעלא רעכט-קאנסולענט

גאנץ לאדז מיט ווייטער!

אין מערלוך פון 3 טעג קאן יעדער האבען

עלעקטריש בעלויכטונג

אין שטוב אויף ראטעס

אויסצוזוכען ווענען ווענענליך פון 3 זל. אן

נעם אויך אן מוסטערן צו רעפערירען, איבער

ברעטען-ליטשניקעס אויף אנגענעמע אלעס ערלע-

דיגט פון דער עלעקטראטעכניק אלעס ערלע-

דיגט פיגעטליך און רעיעל נאר די קאנצעסיע-

גירטע פירמע הייס זיין פערגעטוארליך פאר

דער לאדזער עלעקטראטעכניק

מ. לעזוין, לאדז קאנסטאנטינער 38

פראנט-געבעלע. סעסיע פון 8 פריה ביז 11 אוה.

נאכ.: שפרעכשטונדען פון 2—3, 8—11 נאכט.

עלעקטרישע לעמפען און גאז-שטעקפע מיט

3 מיליאנער פון פרייז-קורענט. פאבריקען פע-

קומען א ספעציעלען רוטאט מיט גוטע קאנדיציעס.

מליתים-אמריק

אויסרעכטונג פון האלצנע, הולץ-האלצנע זורע

נע מליתים כפו מערקישע, ישראלדער אין קא-

לאניעס. הי אויך מליתים-קסנים חורש און דע-

מיל, מיט אויסערפיגונג, אויך גערסלען, שפאניעס

און ציאית צו בעקומען מיליגער הי איבערעל בא

א. ה. ציטרינוווסקי

סאסיענגא 1, אין 2. מויער, פערסער.

נאכ.: ס'הערן אויך אנגענומען אלע מליתים צו הואשן.

ריי-ביבליאטעק

א. נ. א. אייזענשלאס

פאלודניאווא 11, לינקע פליגעל 3 שטוק.

די ביבליאטעק איז טעגליך מאנטאג און מיטוואך

פון 6—10 אוועד און שבת פון 10—1 מיטאג

פון 4—10 אוועד. אבאנירען קאן מען

זיך יעדען טאג פון 6—10 אוועד.

א גרויער דאמען-לאטש

איז פערלוירען געווארען. דער פינדער, פאר

הערלכען עס הייס נישט קיין שום ווערט, ווערט

געבעטען געגען בעלוינונג אפצוגעבען צו ה'

באס. נארוטאוויטשא 31. 3798

א ווערטש-רייהעריין

ווערט געזוכט אין דער פראבאהניע פון

ווروبלעווסקי, וואולטשאנסקא 43. 3795

אין אנשטענדיגער

יונגערמאן

זוכט אנ'ארט צו שלאפען אין א קאנטער אדער

אין א מאנריק מיט גוטע רעפערענצען. פאפרסען

אפצוגעבען אין אדמיני. אויטער „Uczciwy".

א לערן-מעדעל

ווערט געזוכט צו א דאמען-שניידערין אויף באלד

געבעהלט. פיעטריקאווער 141, בי פאצאנאווסקי.

א שטריקער

אויף קאפ-ציהער ווערט פון זאפארט געזוכט.

אגראדאווא 32, ווו. 11, פראנט 2-טער שטאק.

עס רייבעט

עהן אוי שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער

סאליגראפ ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. אויך ווערט גלערנט

גוט א יודישען בריף דעם וועס קען

ברויכען. זאגוואדזקא 10 פר. 1 שט.

פאר 3 זל.

קען מען בעקומען עלעקטרישע ליכט אין שטוב

הי אויך זעמליכע רעפערענצען צו בילגע פרייז.

מ. חאלדמאן, אל. כאשטשעווי 21

8-טונגען!

דער

לאדזער טאגעבלאט

בעקומט מען טעגליך 6 א זייגער פריה

אין אלע באהן-קיאסקען פון

„רוך"

(„Ruch")

„הילף"

צענטראל-ארגאן פון גמילות חסדים - מאסעס אין פוילען

ערשיינט יעדען חודש.

לייטונג: אויבער-קאמיטעט. רעדאקטאר: ב. ווייל.

ערשיינען דער מאי-נומער מיט פאלגענדען אינהאלט:

1. צוריק צום מריתערדיגען... ב. ח.
2. מעגען דער באמעגונג פון גמילות חסדים-קאסעס אין פוילען.
געשריבן מיט'ן פיזאנץ-דירעקטאר פון דזשאינט" ח.—דוד שומצער.
3. בעפערקונגען — — — — — — Wuel.
4. נעסט פון אמעריקא — — — — י. ח. זאגארעסקי
5. א וועגדוגג צום „דזשאינט" — — — ש. דינער.
6. צו דער ווירטשאפטליכער לאגע אין פוילען — י. בען.
7. קאמונאלע אינסטיטוציעס און סאציאלע הילף — י. קאמין.
8. א פאר ווערטער צו די יודישע ראטעגער אין פוילען.—F.

פרעמ שריבונג. פובלאיצען פון מאגיסטראטען. נעצ גמילות-חסדים-קאסעס. פון דער פראווינץ. אנדערע ידיעות.

די „הילף" שטעהט אויף דער האך לעזבת די אינטערעסען פון אלע גמילות-חסדים-קאסעס אין פוילען.

די „הילף" פיהרט א קאמפאניע אין זער ריכטונג צו פער-קייהרען די עקזיסטענץ פון אלע גמילות-חסדים-קאסעס און צו בע-קומען ארטיגע און מלוכה-סובוענצען און קרעדיטען פאר זיי.

די „הילף" שפיגעלט אפ די עקאנאמישע לאגע פון יודען אין פוילען.

אז יעדען יודישען געזעלשאפטליכען טוער, אז יעדען יודי-שען ראשאן, איז יעדער יודישער אינסטיטוציע דארף זיך געפינען דער זשורנאל „הילף".

אבאנאמענטס-פרייז—6 זל. א הלב יאהר; אינצעל-נומער—1 זל.

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע:

Redakja „HILF", Warszawa, Leszno 42, tel. 416-07

Konto czekowe: P.K.O. 15.42

וויכטיג פאר די, וואס פאהרען אויף אורלויב-אפרוף !!

ווילט איהר אצער אורלויב גוט פערבראנגען? ווילט איהר האבען אנגענעהמע בעזוכלשאפט? פאהרט אויף אפרוף נאר אין

פענסיאנאט „WYGODA"

St. GŁOWNO, Polenice, Wila Pabiańskiego obok Nowego Otwocka, przy lesie

סטאציע גלאווניא - פאלעניצע

ווילע פאביאנסקי נעבען נאווא-אמוואצ

עמפעהלט: גרויסע וויגיגע צימער. כשר'ע, היגיענישע און גע-שמאקע קיך. הערליכע נאטור. קאנקורענץ-פרייזען

40% ביליגער ווי איבעראל !

בעמערקונג: אמטגעהאנד איז נויטיג מיטצוברענגען.

צו וואנדען זיך דירעקט צו מרוי אפעל אין פענסיאנאט „חיגדא".

אין לאדז ערמעלט אויסקונפט: אם ע"ל, זאמבראווקא 28, אין הויף 2-טען אטגאנג, לינקס, פארטער פון האלב 5 ב"ו האלב 7 אוועד

אכטונג לעטניקעס,

ווישניאווא-גורא

אין סמרזשעוו אין דער ווילע בענדעמאוויטש נעבען פריזער ביי ישמניק צו באקומען טעגליך דאס

„לאדזער טאגעבלאט"

LADEN

in Danzig Zentrum beste Lage, 2 grosse Schaufenster elegante Einrichtung Telefon, Geldschränke, grosse Kellereien, Dampfheizung, Miete 325 Gdl. monatlich sehr billig daselbst ausgebaut unter Spotpreis abzugeben. Offerten an: Astra, Bydgoszcz, Gdańska 162 II 3791

הויזער-פערוואלטונגען

מיט גלמכצמשיגער ערלעדיגונג פון שטייער-זאכען איבערנימט גוט פראקטיצירטער פערוואלטער, מעסע רעפערענצען.

Ch. Regenwetter

Häuserverwaltungen & Bücherrevisionen

Berlin S. 14, Alte Jacobstr. 47.

Telefon: Dönkoff 4337.

הענגען אלע

אמנעסטיע-

ניגים

אינפארמירט און שרייבט דאס ביורא

„ארגוס", זאכאדניא 36.

מעכאנישע שלאסערייען און שווייסערייען

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11/13

אנגעהויבן פון פערשידענע מאשינען-רעפערענצען און אויסגעגישע שמיטזוגען. בשמ.: צום שטריקער-סאלון פערשיג איך אויס ביישען, שטענדערס, מעסט-אפאראטען, שטענער א. ז. ו.

שנעל און ביליג ! שנעל און ביליג

ערשט ערשינען:

ישראל ראבאן,

הינטערן פלויט פון דער וועלט

לידער. — פרייז 2 זל.

ישראל ראבאן.

די גאס

ראמאן פון גרויסשטעטישען לעבען.

פרייז 7 זלאטיס.

צו פאדערן ביי:

Wydawnictwo Sz. Geldfarba, Warszawa, Szczęśliwa 8

אין לאדז (בוכהענדלונג „קולטורע" פיעטריקאווער 50 (בוכהענדלונג ש. בערלינסקי, אלטשאט 12.

דרוקזאכן

אלערליי

ווערען געל, און פראמפט

אין דער פיינסטער אויס-

פיהרונג און די מאדערנסטע

שריפט אויגעפערטיגט.

מלעפסידרעם

(מאדעס-אנצייגען)

ווערען אין סערליך פון

2 שפא געדרוקט און

אויסגעקלעבט אויפער דער

גאנצער שטאט.

בוכדרוקערייי

ע. און מ. האמבורסקי

פיעטריקאווער 16, טעל. 47.

לאמפען

מיט שפייזע-צימער מאלאו-קאבינעט

שלאף-צימער

קויפט זיך אפעסען אין פאבריק-לאגער מיט

Sz. P. Szmalewicz

פאלודניאווא 8, טעל. 64-39.

ווערען אנגענומען רעפערענצען אויפגעטונגען, אקסידיען.

לעזט און אבאנירט

— דאס —

לאדזער טאגעבלאט

אבאנאמענט-פרייז: פאר א חודש אין מיטען 5 זל. אין פרעמדען לאנד אין בלאט 1,25 דאלאר. אין עקזעמפלאר 40 גר., פרייטאג 60 גר., גאנצן יאהר 12 זל. פרייטאג 10 גר. אנאנצעס-פרייז: פאר א מילימעטער-שורה פאר קלעם 10 גרעשען, פרייטאג 24, אין עקזעמפ 40 גר., פרייטאג 60 גר., גאנצן יאהר 12 גר. פרייטאג 10 גר. פאר אויסלענדישע אגענטען 100% מעהר—מיט 50% מעהר. אויסער דער שטאט—מיט 50% מעהר. מען די פרעמדען מעהר ניט פרעגענען קיין רעקלאמאציען.

Redaktor-wydawca E. Hamburski

Tłocznia: E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 16.